

LETO XI

Številka 12

Jesenice, 28. marca 1969

ŽELEZAR — GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

— Ureja redakcijski odbor — Glavni in odgovorni urednik Joža Varl — Rokopisov in fotografij ne vračamo — Naslov: Uredništvo »Železarnja« Železarna Jesenice. Telefon int. uredništvo 483, administracija 484 — Tisk CP »Gorenjski tisk«

ŽELEZAR

Razgovor z obratovodjem valjarne profilov

Naš uspeh je odvisen od pridnih rok valjavcev!

V drugem delu naših razgovorov z obratovodji bomo zajeli valjarne na Javorniku. Najprej se bomo ustavili na lahkkih in težkih progah v valjarni profilov. Na težkih progah je bila dosežena skupna proizvodnja v januarju s 107,8 %, v februarju pa s 108,6 %, medtem ko je bila blagovna proizvodnja dosežena v januarju 91,6 %, v februarju pa 98,2 %. Na lahkkih progah pa so v januarju dosegli 116,8 %, v februarju pa 114,8 % skupne proizvodnje, blagovna proizvodnja pa je bila v januarju 80,0 %, v februarju pa 113,8 %. V zvezi s problematiko v obratu smo nekaj vprašanj zastavili obratovodji valjarne profilov ZDRAVKU ČRVU.

VPRAŠANJE: Kljub dobrim proizvodnim rezultatom je v obratu prisotnih po vaših lastnih ugotovitvah še mnogo problemov, ki ovirajo, da bi dosegli še boljše uspehe. Tu so vprašanja izpleta, zastojev, izkoristka obratovalnega časa idr. Zanimajo nas vaši notranji ukrepi in mere, da bi omenjene probleme odpravili, oziroma zmanjšali na minimum.

ODGOVOR: Največji problem, s katerim se srečujemo v profilnih valjarnah, je pomanjkanje vložka po kvaliteta na tekoče programe. Za

radi tega imamo precej zastojev, predvsem na lahkkih progah. Problem poskušamo nekoliko omejiti s tem, da na težki progi delamo namesto šest kar sedem dni v tednu, kar dosežemo tako, da delavci s težke proge pridejo vsak četrtek na nočno dnino. Vendar nam to še ne zadošča za rešitev problema. Menim, da bo treba v prihodnje vložiti še več skupnih naporov, pri tem pa imam v mislih jeklarno, valjarno Bela in tehnološko pripravo dela. Če bomo problem uspešno rešili, potem sem prepričan, da bodo zastoji manjši, ozi-

roma da bo koristenje obratovalnega časa za 25 % boljše. Vprašanje se nanaša tudi na izplen. Delavski svet Železarnje je sprejel določene normative izpleta, menim pa, da smo s temi normativi šli daleč od dejanskih možnosti. Nimam namena, da bi ocenjeval, ali je sklep DSŽ pravilen ali ne, ker DSŽ sprejme in potrjuje tisto, kar mu službe pripravijo. Toda morali bi se predhodno pogovoriti z obratom, kakšne možnosti so za boljši izplen kot je bil v letu 1968. Prepričan sem, da je možno za kakšno desetinko odstotka izplen še izboljšati. Da bi izboljšanje oz. večji izplen dosegli, v obratu posvečamo veliko pozornost valjanju in pozneje adjustiranju. Valjavec je seznanjen oz. dobro ve, da z dobrim delom povečuje izplen, saj že delavec na nižjem delovnem mestu kot npr. pomočnik pri progi, (nadalj. na 2. str.)

Spodbudni rezultati v drugi dekadi

Značilnost pri izpolnjevanju plan. obveznosti v marcu je v zelo enakomernem doseganju tako skupne, kakor blagovne proizvodnje. Medtem, ko je bilo še pred meseci glavno težišče ob koncu meseca, se zadnje mesece, posebno pa v mesecu marcu zelo enakomerno prek vsega meseca izpolnjujejo planske naloge. Med drugim je to tudi posledica rednega dekadnega spremljanja izvrševanja planskih nalog tako po delovnih enotah, kakor tudi v Železarni kot celoti.

Skupna proizvodnja je bila v Železarni v drugi dekadi v marcu dosežena s 105,6 %, v prvi in drugi dekadi skupaj pa 105,7 %. Blagovna proizvodnja je bila v drugi dekadi izvršena s 101,3 %, v obeh dekadah skupaj pa 102,2 %, medtem ko je odprava za obe dekadi skupaj znašala 19.617 ton ali 64,8 %.

Podatki kažejo, da so tako posamezni obrati, kakor vsa Železarna v drugi dekadi izpolnili planske obveznosti in jih celo presegle. Posebno razveseljuje je to, da so tudi talilniški obrati (plavž, martinarna in elektro jeklarna), ki so imeli v januarju in februarju precej težav zaradi vremenskih neugodnosti in drugih znanih vzrokov, v marcu presegle planirano proizvodnjo in sicer:

	II. dekada %	I. in II. skupaj %
plavž	105,3	99,4
martinarna	105,8	104,7
elektro jeklarna	100,9	102,4

Če ne bo posebnih zastojev, lahko računamo, da bodo predvidoma vsi obrati v Železarni izpolnili svoje planske naloge, nekateri pa jih bodo celo presegle. Tudi v pogledu kvalitetnega asortimenta je v marcu dosežen določen napredek.

Pred občnim zborom osnovne organizacije sindikata Železarne

Dveletni obračun dela

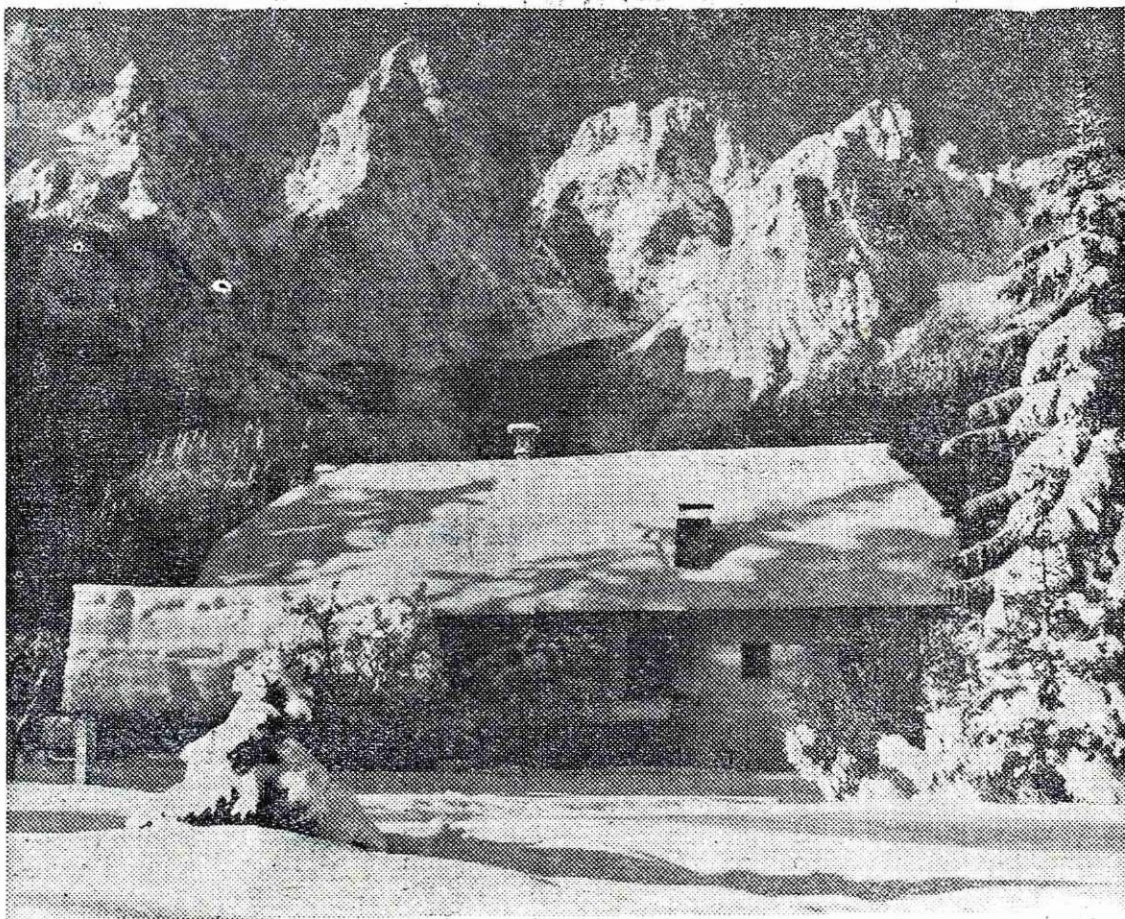
Prihodnji petek 4. aprila bo sklican redni občni zbor osnovne organizacije sindikata Železarne. Iz obsežnega poročila o delu sindikata v Železarni v zadnjih dveh letih, ki ga bodo skupaj z vabilom prejeli vsi delegati in gostje, povzemamo osnovne misli.

Sedanji čas zahteva več političnega posluha in znanja, več naporov, dogovarjanja in enotnosti v akciji

Že v uvodu tajniško poročilo ugotavlja, da proces družbene in gospodarske reforme zahteva bolj dosledno in bolj odgovorno reševanje nalog, ki stojijo pred sindikatom. To pa zahteva tudi večjo usposobljenost, več naporov, več dogovarjanja in

prepričevanja ter enotnosti v akcijah. Največji vpliv h kvalitetnim premikom v delu sindikalne organizacije so imeli dokumenti, sprejeti na republiškem občnem zboru sindikatov, VI. kongresu ZSJ, VI. kongresu ZKS in IX. kongresu ZKJ.

Zadnja mandatna doba je bila zaradi svoje dinamičnosti, pestrosti in zaradi pojavljanja za delovni kolektiv ekstistenčnih problemov, zelo razgibana in aktivna v prizadevanjih organizacije tako znotraj delovnega kolektiva, kakor tudi izven. Razumljivo, (nadalj. na 5. str.)

POD RAZKLANIMI VRHOVI — slika iz nove knjige Jaka Čopa — RAJ POD TRIGLAVOM (berite zapis na 13. strani)

Lastna previdnost je najboljša varnostna naprava!

Sindikat odločno v ospredju pri razreševanju notranjih in zunanjih problemov ki zavirajo hitrejši razvoj in boljše poslovne uspehe

Ceprav sindikalna organizacija v Železarni še ni zažela svojega polnega življenja v smislu celostnega oblikovalca ali sooblikovalca življenja in gibanja v delovnem kolektivu, lahko ugotovimo, da pa je v zadnjih dveh letih stala zelo odločno in jasno med odločujočimi dejavniki v Železarni pri razreševanju mnogih problemov in neskladij, ki jih odpira družbena in gospodarska reforma. Ravno ti problemi, od katerih so nekateri celo eksistenčnega značaja za delovni kolektiv Železarne, so vplivali tudi na to, da sindikalna organizacija ni mogla celostno v svoj program zajeti vseh svojih obsežnih nalog. Kljub temu pa gre lahko organizacija po dveh letih pred svoje članstvo z zelo uspešnim obračunom svojega dela.

Že občni zbori sindikalnih organizacij po delovnih enotah, so pokazali vso obsežnost problemov, s katerimi so se sindikati v delovnih enotah srečevali in spoprijemali. Če smo v prvem obdobju uveljavljanja družbene in gospodarske reforme stvari, zaradi dolgoletnega izjemnega položaja Železarne, sprejeli premočno resno in odgovorno, nas je predvsem zadnji dve leti reforma zelo resno opozorila na številne notranje probleme upravljanja in gospodarjenja. Ravno k tem problemom pa je sindikat v zadnjih dveh letih usmeril vso svojo politično moč in aktivnost. Zelo preudarno in kritično se je soočil z vsemi notranjimi in zunanjimi vzroki, krivimi za nastali položaj in se tudi odločno, skupaj z ostalimi dejavniki v Železarni, spoprijel z vzroki in negativnimi pojavi, ki hromijo hitrejši razvoj in doseganje boljših poslovnih uspehov.

Sindikalna organizacija že po svojem položaju, saj predstavlja najbolj progresiven del naše družbe — proizvajalce — lahko tudi najbolj odločno posega v dogajanje in kreativno sodeluje pri oblikovanju stališč in mnenj, oziroma določene politike. Ob dveletnem obračunu je prav gotovo najbolj pozitivna ugotovitev to, da sindikalna organizacija v Železarni ni bila odrinjena, ali odmaknjena nekam stran od dogajanja, ampak je zelo kreativno sodelovala pri razreševanju vseh najbolj perečih problemov kolektiva. Seveda ta aktivnost ni bila na vseh področjih enaka, kar je ob izredno kritični situaciji v pogledu poslovnih in ekonomskih težav kolektiva tudi razumljivo. Kljub temu pa je bil sindikat pobudnik nekaterih dejavnosti, ki se že izvajajo (opisnjenjavanje), ali, ki še čakajo na ustrezno rešitev (poklicno usmerjanje).

Zelo uspešno aktivnost je sindikat razvijal tudi na področju socialno skrbstvene in varstvene dejavnosti ter na področju oddihov in športne rekreacije, medtem, ko je bil mnogo manj kreativen, v odnosu na prejšnje dejavnosti, na področju kulturno prosvetne in izobraževalne dejavnosti. Kljub temu pa je bilo tudi na tem področju načrtih ali predlaganih več koristnih akcij, ki jih bo potrebno v naslednji mandatni dobi naprej negovati in razvijati.

Ob tem, da se notranji sanacijski ukrepi zelo uspešno izvajajo, kar dokazuje dosedanja realizacija planskih obveznosti tako v pogledu dosežene skupne proizvodnje, kakor tudi v pogledu blagovne proizvodnje oziroma odprave in da so narejeni tudi prvi koraki v pogledu odstranjevanja zunanjih vzrokov, se bo bodoče delo sindikalne organizacije v Železarni moralo poleg krepitev doseženih rezultatov in vztrajne borbe za popolno realizacijo kratkoročnih in dolgoročnih sanacijskih programov, razširjati tudi na druga področja krepitev družbenega in življenjskega standarda delavca v širšem smislu besede. Tem vprašanju pa bo tudi občni zbor organizacije, ki je pred nami, moral posvetiti ustrezno pozornost. Brez celostnega izvrševanja svojih nalog, oziroma zavzemanja za skladno reševanje vseh nalog, ki stojijo pred delovnim kolektivom kot socialno celoto, tudi sedaj doseženi uspehi ne morejo predstavljati trajne pridobitve.

Naš uspeh je odvisen od pridnih rok valjavcev

(nadaljevanje s 1. strani)

kadar valjamo kolobarje, v, kakšne konce lahko reže na začetku in na koncu kolobarja, ki morajo biti odrezani z ozirom na lastnosti rep. Prav v zadnjem času se pogovarjamo in analiziramo probleme z ozirom na valjanje polfabrikata iz blumov. Tu je še precej rezerv, vendar bo morala svoj delež prispevati tudi jeklarna. Da bom bolj konkreten, naj povem, da bi bilo prav, če bi v jeklarni vlivali ingote formata 650 v bolj izenačujoči teži kot sedaj, ko se teža ingota giblje od 5.000 do 5.450 kg. Analiza, izdelana na Belu, kaže, da bi najbolj ugodne blume dobili iz valjarne Bela, če bi ingote valjali v teži od 5.000 do 5.200 kg.

VPRAŠANJE: Vaš operativni plan je v mesecu marcu še višji, kakor je bil v mesecu februarju in kar smo že ob koncu meseca, ali bi nam lahko povedali, kako izgleda realizacija plana?

ODGOVOR: Kljub vsem težavam, ki jih imamo, saj smo v marcu imeli zaradi pomanjkanja vložka na lahkkih progih že 24 ur zastoja, bomo mesečni proizvodni načrt dosegli in celo presegli. Vzroke za takšno realizacijo je treba iskati predvsem v dobri organizaciji dela, uspeh pa je odvisen tudi od prid-

nih rok valjavcev, saj ni dneva, ko je material pripravljen, pa vendar brez pridnih rok ne bi prekoračili dnevnega proizvodnega načrta. Številka pa ni majhna. Kar zadeva naše pridne valjavce, naj povem še to, da pri predstavljanju iz dimenzije na dimenzijo, teh pa ni malo, čas zastojev zelo skrajšujemo. Na vaše vmesno vprašanje glede rekordov pa naj povem, da le-teh sedaj ni, toda že z lanskimi rekordnimi uspehi smo dosegli zgornjo mejo. Sem optimist in menim, da v kolikor bi bil material pripravljen, pri sedanjih odbrih programih nas pridne roke valjavcev lahko še iznenadijo.

VPRAŠANJE: Kaj menite na splošno, da bi morali v obratu še narediti, da bi še izboljšali poslovni uspeh delovne enote?

ODGOVOR: Z zvezi z vašim tretjim vprašanjem imamo v našem obratu precej perspektivnih idej, ki so vezane na finančna sredstva, ki pa jih Železarna nima. Tu je še integracija slovenskih železarn, ki predvideva po 70 in več letnem obratovanju profilnih valjarn njihovo ukinitve. Ne vem, če je tak koncept ravno najboljši za naš gorenjski kot. Če smo vložili veliko denarja za izgradnjo jeklovleka, ki ima velike zmogljivosti pri proizvodnji luščenege in brušenege jekla, potem bi bilo verjetno prav, da naš jeklovlek oskrbuje s polfabrikatom iz lastnega podjetja. Prav to je obratovodstvo valjarne profilov napo-

tilo, da prouči možnosti za čim bolj smotrni način valjanja profilov. V mislih smo imeli in imamo še večjo proizvodnjo ob čim manjšem številu ljudi in cenejši rekonstrukciji valjarn. Načrt je bil izdelan, vendar kot kaže v Železarni nismo preveč navdušeni, da obdržimo v svojem matičnem podjetju valjarno profilov večje dimenzije. Še boljše pa je, če bi imeli na razpolago dosti denarja, da kupimo kompletno novo progo, kar pa po vsej verjetnosti ne bomo dočakali. Glede proizvodnih stroškov moram povedati, da so pri nekaterih kvalitetah previsoki in izdelke prodajamo pod lastno ceno. Je pa dosti kvalitete, pri katerih smo rentabilni, vendar sam obrat nima dosti vpliva na sprejem naročil, razen tega pa je tudi vprašanje, če bi se Železarna lahko odpovedala Lescam in Plamenu v Kropi. Navedel sem le dva največja odjemalca, ki kupujeta izdelke, pri katerih ne dosegamo lastne cene, so pa še drugi. Večkrat je naš obrat prikazano kot nerentabilen, vendar je to precej napačno. Analiza je izdelana le za blagovno proizvodnjo, ki jo obrat proda direktno kupcem. Te proizvodnje je približno za 60 %, vse ostalo pa je namenjeno jeklovleku. Nikoli pa ne izdelamo analize tudi za tisti material, ki gre z visoko akumulativnostjo prek jeklovleka v prodajo, žal pa ni pri vsem tem prikazano, da je tudi tukaj vloženo delo naše valjarne profilov.

— or

Železarski globus

BRAZILIJA — Letos bo pričela obratovati v tej južnoameriški državi prva naprava za proizvodnjo peletov. Njena proizvodna zmogljivost bo 2 milijona ton peletov letno. Celotno napravo je projektirala, zgradila in dobavila avstrijska železarna VÖEST. Ta ima v svojem sklopu tudi obrat za gradnjo različnih industrijskih naprav.

Železarska tehnologija v prihodnjih desetih letih

(nadaljevanje)

Ceprav smo z nekaterimi legiranimi elementi danes bolj na tesnem, v glavnem zaradi premajhnih proizvodnih zmogljivosti ustreznih agregatov, ni upravičena bojazen, da je naravnih izvorov teh elementov premalo. V primeru, če bi bilo to le res, obstajajo vse možnosti za uporabo elementov, ki jih je dovolj na razpolago. Ti bodo v bodočem razvoju eventualno lahko nadomestili tiste, ki jih bo primanjkovalo.

GORIVA

V zadnjih letih doživljamo živahno izmenjavo mnenj med

tistimi, ki pravijo, da bo metalurški koks kmalu prenehal biti osnovno gorivo za proizvodnjo grodlja iz železove rude ter tistimi, ki menijo, da se konvencionalen plavž z uporabo koksa (čeprav manjšo) ne bo spremenil. Ta izmenjava mnenj se na posameznih konferencah železarskih strokovnjakov nadaljuje še naprej. Brez dvoma bo minilo še precej več kot deset let do tistega trenutka, ko plavžev ne bo več v železarnah. Vendar lahko pričakujemo v prihodnjih desetih letih še nadaljnjo uporabo koksa kot osnovnega goriva v plavžih ob istočas-

nem naraščanju dodajanja ostalih goriv skozi pihalice (mazut in zemeljski plin). Zato pa lahko resno računamo kljub dosedanjim začetnim težavam na naraščajočo uporabo drugih postopkov za proizvodnjo grodlja. Ti bi naj postopno nadomestili plavže.

Ker je premoga za koksanje vedno manj, postaja koks v nekaterih deželah vedno dražji. Do določene mere je mogoče uporabljati mešanice z dodatkom manj kvalitetnega premoga. Vendar bo pomanjkanje premoga za koksanje lahko imelo za posledico večje prevozne razdalje za

Jutri seja DSŽ

Predsednik delavskega sveta Železarne Franc Kobentar sklicuje za jutri, v soboto 19. t. m.

13. SEJA DELAVSKEGA SVETA ŽELEZARNE

Na dnevnem redu je poleg rednih poročil (izvajanje sklepov in sanacijskega programa) tudi razpis volitev v samoupravne organe Železarne, poročilo o enotni preskrbi z ognjevarnim materialom in poročila komisij.

Seja DS valjarne profilov Pogoj za uspešno delo je vložek

Delavski svet valjarne profilov je imel 10. redno sejo 12. marca. Predsednik DS tov. Mežnarc je predlagal pet točk dnevnega reda, nato pa je oddelkovodja Zdravko Črv navzoče člane seznanil z izpolnjevanjem sprejetih sklepov zadnje seje. Tri so že realizirali, četrtega pa bodo pozneje, ker imajo že pripravljen drug predlog in bo DS o tem ponovno razpravljala na eni prihodnjih sej.

Kolektiv valjarne profilov je februarja zelo dobro opravil svojo delovno obveznost. Na težki progi so proizvodni načrt izpolnili s 109,1 %, v odnosu na vroče valjano in 108,6 % v odnosu na gotovo robo. Izplen je bil dosežen v višini 85 %. Vložek za težko progno so prejeli iz valjarne Bela v višini 40 %, 60 % pa je bilo ingotov. Imeli so precej mehanskih zastojev, medtem ko so zmanjšali elektro zastoj za polovico.

Na lahkah progah je bil izpolnjen proizvodni načrt v odnosu na vroče valjano s 112,5 % in 114,7 % v odnosu na gotovo robo, medtem ko je bil izplen dosežen z 91,8 %. V februarju so ugotovili porast valjavniških zastojev, ker vložek ni bil pripravljen po programu valjanja. Delavski svet valjarne profilov je še potrdil operativni načrt za marec, ki za težko progno obsega 4.400 ton, za lahke proge pa 3.500 ton.

Ko je obratovodja posredoval podatke za februar, je opozoril na občutno pomanj-

kanje vložka in omenil, da težka progna ne bo mogla opraviti dodatno nočno dno in prav tako meni, da bo treba zagotoviti vložek ob tako visoko postavljenem planu.

V nadaljevanju se je obratovodja posredoval več podatkov, ki se nanašajo na poslovno poročilo podjetja za leto 1968. Podatki se nanašajo na zaposlovanje delavcev, na finančno problematiko, osebne dohodke, reklamacije, izpolnjevanje proizvodnega načrta itd.

Ob koncu seje je DS sprejel sklep, da se mladincem, ki sicer spadajo pod kadrovske sektor in so zaposleni v valjarni profilov, odobri nagrada v višini 15.000 S din. Nagrade jim bodo izplačali za štiri mesece skupaj na osnovi ocen delovodij. Tov. Črv je člane DS seznanil še s problematiko norm v adjuštaži. Povedal je, da so bile na novo postavljene z novim letom, vendar se je pokazalo, da so previsoke in je treba stimulacijo ukiniti.

Obvestila kolektivu • Obvestila kolektivu

DEŽURNA SLUŽBA V ŽELEZARNI

SOBOTA, 29. 3., od 20. do 8. ure: TEODOR OKROŽNIK, gradbeno vzdrževanje.

NEDELJA, 30. 3., od 8. do 20. ure: inž. JOŽE NOVAK, OTK.

NEDELJA, 30. 3., od 20. do 8. ure: JOŽE ŠLIBAR, transport.

PONEDELJEK, 31. 3., od 20. do 8. ure: inž. ALOJZ KALAN, martinarna.

TOREK, 1. 4., od 20. do 8. ure: inž. JOŽE ARH, RO.

SREDA, 2. 4., od 20. do 8. ure: inž. MATO PODREKAR, valjarna 2400.

ČETRTEK, 3. 4., od 20. do 8. ure: FRANC GLOBOČNIK, plavž.

PETEK, 4. 4., od 20. do 8. ure: ZVONE LABURA, žeb-ljarna.

Dežurni ima sedež v pisarni tajništva tehničnega in proizvodnega direktorja, tel. 225 — ob odsotnosti kličite tel. 410.

Morebitne spremembe dežurnih so razvidne iz obvestil, ki jih v vsako soboto objavimo na razglasnih deskah vseh vratarjev.

Tajništvo tehničnega in proizvodnega direktorja

Ikvalitetni premog iz novih nahajališč do mesta porabe. Če bodo postajale težave s premogom za koksanje še večje, potem imajo ostali postopki za proizvodnjo grodlja in druga goriva večje možnosti za uveljavitev. V vsakem primeru bo v prihodnjih letih še nadalje naraščalo dodajanje drugih goriv skozi pihalice plavžev. Danes količine tako dodanih goriv v glavnem ne presegajo 20 % celotne porabe goriva.

Uporaba zemeljskega plina je danes v svetu dosti bolj razširjena kot pred desetimi leti. Tudi sedaj odkrivajo vedno nova nahajališča in s tem bo njegova uporaba v bodoče vedno bolj naraščala. Vendar je znano, da je največ železarn v zelo razvitih

industrijskih deželah, kjer običajno nahajališče zemeljskega plina ni v bližini. Zato obstoja malo možnosti, da bi postala v takšni situaciji cena tega goriva tako nizka, da bi lahko direktni redukcijski postopki na osnovi zemeljskega plina v večji meri nadomestili že v bližnji bodočnosti plavže. V slabo industrijsko razvitih deželah je situacija nekoliko drugačna. Tam so pogosto nahajališča zemeljskega plina blizu porabnika in je zato zaradi nizke cene primerno redukcijsko sredstvo za železovo rudu. Zato pa lahko povečani stroški za prevoz gotovih izdelkov znižajo vrednost te naravne prednosti.

Za proizvodnjo jekla lahko računamo, da bo električna

Na Stari Savi so odstranili ozkotirno železniško progno s katero je bila HVŽ dolgo povezana s centralnimi obrati

Lažja in cenejša izdelava lužilnih sider

Za potrebe lužilnice predelovalnih obratov je bilo v kovačnici strojnih delavnic naročenih najprej 500 lužilnih sider, pozneje pa so naročilo povečali za 500 novih sider. Delovne in proizvodne kapacitete naše kovačnice nikakor niso bile sposobne, da bi v zahtevnem roku izdelale tako velike količine lužilnih sider iz okroglega železa 50 mm ø. Strojne delavnice so se obrnile s prošnjo na podjetje Kovinoservis, da bi tam pomagali izdelati 2.000 polovic teh novih lužilnih sider. Tako kot v naši kovačnici, so se tudi kovači v Kovinoservisu branili in otepali tega časovno vezanega naročila. Izdelava, krivljenje novih lužilnih sider je za htevalo velike fizične napore vseh zaposlenih in več zamudnih operacij, gretje na kovaškem ognju in z avtogensko pištolo. Kovači so šli raje na dopust ali bolovanje, kakor da bi se lotili naporenega težaškega dela pri izgotovitvi naročila predelovalnih obratov.

Avtor tehnične izboljšave

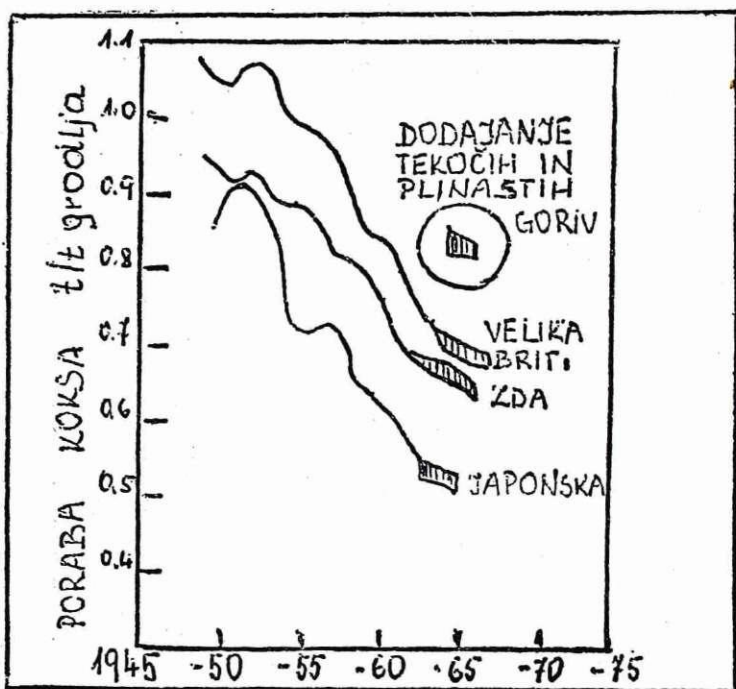
št. 1850 VIKTOR DOVŽAN, prvi kovač v naši kovačnici strojnih delavnic, kateremu je bilo poverjeno naročilo izdelave tisoč lužilnih sider, se je odločil, da izdelava posebno pripravo, s katero bi olajšal težko fizično delo in s katero bi hitreje in ceneje izdelali v kovačnici nujno naročilo.

Pred tem so morali kovači kriviti lužilna sidra na kovaškem ognjišču, za kar so potrebovali res velike fizične napore. S pripravo tov. Dovžana je bilo težaško delo krivljenja okroglega železa 50 mm ø iz ročnega dela prenešeno na žerjav, delo je bilo opravljeno brez večjega fizičnega napora. Njegova naprava je izredno enostavna, delo je lažje, hitrejše in šablonsko. Po predlogu avtorja je odpadlo ročno delo, ki ga je nadomestila de-

lovna plošča v kovačnici s pomočjo treh vrtljivih koluti in žerjava.

Tehnična izboljšava št. 1850, katero je nadvse domiselno izvedel in predložil v oceno Viktor Dovžan, prvi kovač strojnih delavnic, je velikega pomena za lažje, cenejše in kvalitetnejše delo pri izdelavi večjih količin lužilnih sider za potrebe lužilnice predelovalnih obratov. Vsi zaposleni pri izdelavi novih lužilnih sider so avtorju hvaležni, ker je popolnoma odpadlo naporno fizično delo kovačev, katerega so se vsi branili.

Prvemu kovaču Viktorju Dovžanu gre iskrena zahvala za njegovo prizadevnost za zmanjšanje fizičnih naporov in za cenejše ter točnejše delo na najtežjih delovnih mestih. Čestitamo mu k doseženemu delovnemu uspehu.

POVPREČNA PORABA KOKSA V LETIH 1948-1967 V VELIKI BRITANiji, ZDA, IN JAPONSKI.

Mladi o sebi, svojih problemih, nalogah in perspektivah

Mladinski kviz na predvečer OF

Na predvečer dneva Osvobodilne fronte 26. 4. organizira predsedstvo tovarniške konference ZMS Železarne javno kviz oddajo v počastitev 50-letnice KPJ in SKOJ ter 100-letnice Železarne. Tričlanske ekipe v starosti od 14 do 27 let bodo odgovarjale na teme:

- Železarstvo na Gorenjskem (dva vprašanja)
- Slovnstvo kot organ socialnega protesta in slovnstvo v času NOB (eno vprašanje)
- 50 let SKOJ — zagovornika in pobudnika naprednih idej (eno vprašanje)

V tem tednu so bili poslani mladinskim organizacijam razpisi s točno navedbo gradiva in z vsemi propozicijami. Prve tri ekipe prejmejo poleg spominskih plaket »100 let Železarne« tudi denarne nagrade v višini 500, 300 in 200 N din, vsi udeleženci pa dobijo spominske značke »100 let Železarne«.

Prijave sprejema PK ZMS Železarne, kjer dobite lahko tudi podrobne informacije.

Mladinski športni peterboj

Predsedstvo konference ZMS Železarne je pred nedavnim sklicalo sestanek koordinacijskega odbora za pripravo športnega peterboja, ki bo 27. aprila 1969 na Jesenicah ob priliki 100-letnice železarne Jesenice in 50-letnice KPJ.

V nedeljo 27. 4. se bodo udeleženci peterboja pomerili na športnih poljih in sicer v kegljanju na asfaltu, streljanju, odbojki, namiznem tenisu, šahu in orientacijskem pohodu. Prvotno so mislili, da bi v vseh disciplinah sodelovale tudi mladinke, ker pa nekatera podjetja, kakor Ferralit iz Žalca ter Litostroj iz Ljubljane nimata v svojih kolektivih zaposlene dovolj ženske mladine, so se dogovorili, da mladinke tekmujejo izven konkurence. Tega II. peterboja se bodo udeležila naslednja podjetja: Ferralit Zalec, Sava Kranj, Litostroj Ljubljana, pobudnik in organizator I. peterboja Steklarna Hrastnik in železarna Jesenice.

Pred prireditvijo bo organizacijski odbor izdal poseben bilten o prireditvi.

— ne

Fotoamaterji!

Vse mlade fotoamaterje ponovno vabimo k sodelovanju za mladinsko foto-razstavo, ki bo od 26. aprila do 4. maja 1969 v Delavskem domu pri Jelenu. Tema razstave je Mladi in jeklo z namenom, da zberemo čim več motivov, ki prikazujejo mladega človeka na delovnem mestu, pri športu in zabavi. Za vsako sprejeto sliko bo avtor prejel povrnjene stroške, tisti, ki pa nimajo možnosti za povečave lahko oddajo samo negative na predsedstvo mladine — pri Jelenu. Vse informacije dobite lahko po telefonu št. 218 ali 269. Format slike mora biti 30 x 40 cm. Rok oddaje je do 18. aprila 1969. Z razstavo bomo gostovali tudi na Ravnah na Koroškem in v Štorkah.

J. M.

Letovanje na Češkoslovaškem

Obveščamo vse mladinke in mladince, da je predsedstvo tovarniške konference ZM železarne Jesenice sklenilo s češko železarno Poldi Kladno (30 km od Prage) dogovor o mednarodni zamenjavi letovanj. Dogovorjeno je, da bo letovalo dvakrat po 80 naših mladincev sedem dni na češkoslovaškem, medtem ko bi enako število njihovih mladincev letovalo ob našem Jadranu. Predvideno je, da bomo letovali v ČSSR v dneh od 7. do 15. avgusta in od 15. do 22. avgusta. V teh dneh si bodo naši mladinci ogledali železarno Poldi v Kladnu, znamenitosti Prage, Plzna, Čeških Budejovic, Karlovy Vari, itd. Potovali bomo z avtobusom prek Dunaja, na povratku pa prek Nürnberga, Münchena in Sazburga do Jesenic. Celotno potovanje bo trajalo osem dni, cena pa bo 300.— N din. Zaželeno je, da bi se prijavilo čim več mladih iz železarne, saj bodo zaradi velikih kapacitet lahko vsi prišli v poštev. V slučaju, da ne bo dovolj prijavljenih mladincev iz Železarne bomo kapacitete izpopolnili z mladinci iz drugih podjetij.

Vse interesente zaposlene v Železarni in dijakke ŽIC prosimo, da se prijavijo na telefon št. 218 do 15. aprila. Prijavljenim bomo odtrgovali od mesečnih osebnih dohodkov po 50.— N din.

J. M.

Mladinski klub v Žirovnici naj bo za zgled

V naši rubriki smo že pisali o mladinskem klubu žirovniške mladine v prostorih TVD Partizan v Žirovnici. Najbrž nihče ni pričakoval, da se bo mladina Žirovnice in

okolice tako resno in vestno zavzela za njihov prostor, katerega so sami adaptirali in opremili. Obisk v mladinskem klubu je vedno večji.

Klub odprejo ob 16. uri, za vstop pa imajo vsi člani posebne izkaznice. V sobi mladinskega kluba je prostor za šah, klub dobiva tudi 10 časopisov — dnevnikov in revij. Pred kratkim pa so kupili televizijski sprejemnik, ki je v dneh simulacijskih poletov v Planici delal — lahko bi rekli non-stop pred polno sobo gledalcev.

Mladi iz Žirovnice so organizirali dve veliki plesni zabavi in sicer za pusta in ob 8. marcu — dnevu žena. Trud ni bil zaman. S temi dobro organiziranimi plesnimi zabavami so si prislužili 450.000 S din, kupili televizor in odplačali nekaj dolga trgovskemu podjetju Murka iz Lesc, pri katerem so kupili stole in mize za klub.

Vključeni so tudi v tekmovanje za najboljši mladinski klub v Sloveniji. Vodstvo kluba je samoiniciativno organiziralo vsak drugi četrtlet potopisno predavanje, ki ga izvaja DU Jesenice. Predavanj se udeležujejo mladi in starejši žirovničani, ki delo v klubu, ki ima namen odvrniti mladino iz slabe družbe in gostinskih lokalov, samo podpirajo in to je najboljši dokaz, da je bil mladinski klub v Žirovnici potreben.

Velika aktivnost vseh članov tega mladega kluba se odraža tudi v tem, da so sami izbrali iz svojih vrst predstavnika in ga predlagali kot kandidata za občinsko skupščino.

Klub obiskujejo tudi osnovnošolci, vendar po pravilniku kluba leti zapustijo prostor že ob 19. uri.

Najbolj veselo je v mladinskem klubu ob sobotah in nedeljah, ko mize potisnejo v kot in soba postane plesna dvorana. Namesto pravega orkestra si pomagajo z gramofonom. Mladi se zavrtijo ob zvokih svojih ljubljencev, lahko bi rekli, da imajo že pravo zbirko plošč s posnetki svojih ljubljencev. Nekateri prinesejo plošče s seboj in jih polagajo na »vroči« gramofon po željah in vrstnem redu.

Odpri problem mladinskega kluba v Žirovnici je vzdrževanje prostorov, denar za časopis in revije, potopisna predavanja in razne drobne izdatke.

Člane prvega mladinskega kluba v občini Jesenice zanima, kako je z mladino na Jesenicah glede ustanovitve mladinskega kluba. Želeli bi vedeti, kako je z ustanovitvijo kluba na Jesenicah, pripravljeni pa so pri organizaciji kluba tudi pomagati.

Članom mladinskega kluba iz Žirovnice želimo še več uspehov, Jeseničanom pa priporočamo, da čimprej imenujejo pripravljalni odbor za ustanovitev mladinskega kluba.

M. Kunšič

Pismo uredniku

Oglašam se vam zaradi nerazumljivega odnosa do mladih. Zakaj na Jesenicah ni niti enega prostora za mlade. Obljubljali ste nam mladinski klub, ta obljuba pa je ostala neizpolnjena. Ne vem, ali ni denarja, ali pa ni pravega razumevanja za mlade. Zakaj imamo na Jesenicah pijano mladino, ker ne ve, kam bi se dala. V mlečni restavraciji, kjer točijo alkohol, tam se zbira mladi svet.

Zato bi bilo lahko več razumevanja za mladino. Povsod drugje imajo plese, klube itd., le na Jesenicah nimamo ničesar, edino mlečno restavracijo.

Ali gre res ves denar za hokej, za mladino pa ni razumevanja. Imamo kvaliteten ansambel »Caravelle«, ki pa ne more na Jesenicah nikjer igrati za ples. Še pri Jelenu jim ne dajo več dvorane. Res ni čudno, da imamo med mladimi pijance. Prosim, objavite ta članek v Železarnju, morebiti se bodo odgovorni za to le zbudili.

Marjan

Pripis: Naš dopisnik Marjan ima precej prav, vendar pa se vsiljuje vprašanje, če je mladina sama dovolj uporna in pripravljena reševati v sestavku navedene probleme. V Žirovnici, v Begunjah in tudi drugje so mladi sami ustanovili odbor, ki je delal na ustanovitvi kluba. Mladi so sami zelo veliko prispevali, da imajo danes svoj klub. Mladi bi morali biti v okviru svoje organizacije bolj vztrajni pri reševanju teh vprašanj, kajti samo tam je mesto za reševanje opravičenih zahtev, ki jih Marjan postavlja v svojem pismu.

Glede dvorane v Delavskem domu pri Jelenu smo se informirali na upravi GEŽ, kjer so nam povedali, da je strokovna komisija, ki si je ogledala stavbo, zaradi izredno slabih stropov prepovedala uporabo velike dvorane za vse vrste plesov, celo za vadbo ansambla narodnih plesov in pesmi.

Prav bi bilo, da bi o problemih, ki jih je načel Marjan, spregovorili oziroma napisali svoja mnenja tudi drugi.

Urednik

Postanite član AMZJ

Avto moto društvo na Jesenicah, ki mu predseduje že več let inž. Ivan Arzenšek, svojo dejavnost iz leta v leto razširja in izpopolnjuje. V avto-moto šoli nudi šofer-skim kandidatom vedno več teoretičnega in praktičnega znanja. V servisni delavnici je društvo razširilo svojo dejavnost tudi na nudenje ličarskih in pleskarsko-lakirnih uslug.

Ker se lastniki motornih vozil, ki jih je na Jesenicah že nad 1000 ne zavedajo ugodnosti, ki so jih deležni člani Avto-moto zveze Jugoslavije, bo AMD Jesenice v bodoče omejilo servisne usluge samo na člane. Brezplačno pranje avtomobilov bo dovoljeno le članom. Oni, ki bodo prali avtomobile brez nalepk, bodo naknadno pozvani za plačilo uporabe pralnih naprav. To naj bi bil prvi poziv, da bi se okoli 800 ne-včlanjenih avtomobilistov na Jesenicah včlanilo v AMD. Kdor bo postal član prej, bo pač prej deležen vseh pravic do uslug, ki jih uživajo člani. Teh ni malo. Poleg pravic do brezplačnega pranja voza dobi vsak član brezplačno časopis AVTO-MOTO. Ob plačani polni članarini v znesku 50 N din dobi tudi članski material z novo avto-karto Jugoslavije, ima pravico dobiti kreditno pismo za pomoč v domovini in tujini, mednarodno knjižico za taborjenje, brezplačne storitve službe »Pomoč-informacije«, popuste in ugodnosti pri koriščenju storitev, ki jih nudijo delovne organizacije, vključene v sistem »AMZJ PRIPOROČA«, storitve po posebnem ceniku za člane AMZJ pri nakupu inozemskih bencinskih bonov, mednarodnih carinskih dokumentov, pri koriščenju vlečne službe, v avtokampih organizacij AMZ Jugoslavije, v tehničnih centrih in servisnih delavnicah AMZJ itd. Vsak član dobi tudi brezplačne nasvete in pomoč AMZJ (avto-touring pomoč — ATP) in lahko stalno uživa zaščito in pomoč doma in v tujini. AMZ Jugoslavije je vključena v sistem ATP za hotelsko dokumentacijo, zato hoteli, ki so označeni z napisom »AMZJ PRIPOROČA« odobravajo članom AMZJ določen popust na ceno in dajejo prednost pred drugimi gosti.

Biti član AMD Jesenice in s tem član AMZJ pomeni torej odločiti se za medsebojno pomoč, pomagati danes — da bi vam jutri pomagali drugi, tovarništvo in solidarnost na cesti, uživanje mednarodne zaščite in pomoči skupaj s 25 milijoni avtomobilistov v Evropi — članov avtoklubov touring-klubov. Tistih 800 voznikov motornih vozil z Jesenic, ki še niso člani AMD Jesenice naj se zaveda ugodnosti, ki jih uživajo člani AMD in se naj čim prej včlanijo v AMD Jesenice, da bodo uslug AMD JESENICE in AMZ Jugoslavije čim prej deležni.

P. U.

Dveletni obračun dela

(nadaljevanje s 1. strani)

da je bilo temu primerno tudi število sej, aktivov, sestankov, razgovorov, seminarjev in drugega in da so bili temu primerni tudi zelo pestri in aktualni dnevni redi, ki jih je narekovala iz dneva v dan spreminjajoča se situacija v Železarni. Na dnevnih redih je bilo kar 41 zelo aktualnih in za delovni kolektiv eksistenčnih problemov. V tem obdobju je bilo tudi zelo živo sodelovanje s sindikalnimi organizacijama v železarnah Ravne in Štore po vprašanju ekonomskega položaja in nadaljnjega razvoja črne metalurgije v Sloveniji.

Ob koncu tajniško poročilo označuje glavne obise gospodarjenja v Železarni v letu 1967 in 1968, vse negativne pojave, ki so spreminjali razvoj zadnjih dveh let in ukrepe ter mere narejene in sprejete za izboljšanje stanja. Sindikat Železarn je zelo aktivno spremljal vsa dogajanja in tudi posredoval svoja stališča samoupravnim organom in upravi podjetja, v nekaterih primerih pa tudi občinskimi, republičkim in zveznim organom.

Pomoč za programsko usmerjanje dela v sindikalnih odborih

Potrebe so že v prejšnji mandatni dobi narekovala formirane komisije za delo s sindikalnimi odbori. Osnovna delovna orientacija komisije je bila zbiranje in evidiranje problemov, ki so se kot aktualni javljali najsi bo v sindikalnih odborih, ali v samoupravnih organih železarn. Te probleme je komisija razdelila na take, ki so bili pereči samo v določeni delovni enoti in na take, ki so imeli širši tovarniški značaj. Ustrezno širini problema so bili tudi obravnavani vzroki in povzročitelji problema in stvari razčiščene in osvetljene z različnih aspektov tako, da je bilo na osnovi tega možno oblikovati in sprejeti stališča sindikalne organizacije.

Namen takega delovanja je bil v tem, da komisija pomaga in usmerja delo sindikalne organizacije na metodološko in organizacijsko bolj učinkovite oblike delovanja organizacije. Že v letu 1967 so bila izoblikovana štiri najpomembnejša problemska področja, na katerih naj bi se primarno angažirala sindikalna organizacija. Razen tega je bil opredeljen tudi način in oblika dela pri reševanju osrednjih vprašanj. Komisija je v prvem letu delala uspešno, medtem ko je v letu 1968 kolektivno prenehala z delom, ker so znani vzroki postavili v ospredje obravnavanje in reševanje eksistenčnih problemov delovnega kolekti-

va (uvoz, naročila, skrajšanje delovnega časa, integracija idr.), pri čemer je sodeloval le še predsednik komisije.

V letu 1967 in 1968 je bilo rešenih 1.062 prošenj za podpore članom kolektiva

Zelo obsežno in zahtevno je bilo v minuli mandatni dobi delo komisije za prošnje, pritožbe in socialna vprašanja. Najbolj obsežno delo je bilo na področju socialnih podpor. Komisija je že v letu 1967 izdelala ustrezen pravilnik za dodeljevanje podpor na osnovi povprečnega osebnega dohodka na člana družine ali tistim, ki so zašli trenutno v socialne težave. Uvedena je bila tudi kartoteka prosilcev in podeljevanje podpor takim članom kolektiva, ki sicer niso vložili prošnje, pa so po ugotovitvah zaradi številne družine zašli ob nizkem osebnem dohodku v neugoden socialno ekonomski položaj.

Članom delovnega kolektiva je bilo v letu 1967 razdeljenih 82.750,67 N din, v letu 1968 pa 81.447,54 N din podpor iz treh naslovov: po sklepu komisije izvršnega odbora (v letu 1967 28.287,00 in v letu 1968 35.903,60 N din), izplačila sindikalnih odborov (v letu 1967 36.404,34 in v letu 1968 39.644,44 N din) in izplačila iz nabiralnih akcij (1967 18.058,50 in v letu 1968 5.899,50 N din). V letu 1967 je bilo ugodno rešenih 126 prošenj, v letu 1968 pa 180 prošenj za podpore, skupaj s sindikalnimi odbori pa je bilo podeljenih v letu 1967 491 in v letu 1968 571 podpor. Člani, ki so v lanskem letu prejeli podporo, so imeli povprečno štiričlansko družino, povprečni dohodek vključno z otroškim dodatkom pa je znašal 206,12 N din na člana družine. Med prosilci je bilo kar 37,7 % delovnih invalidov.

Če bi izhajali pri ugotavljanju socialnega stanja članstva iz povprečnega osebnega dohodka železarn, bi težko dokazali kritičnost, ki je prisotna v posameznih grupah delavcev. To vprašanje v bodoče ne bo mogla reševati sindikalna organizacija sama, temveč bo morala nagajevanje nekaterih grup delavcev presoditi ustrezna služba v podjetju in sprejeti ustrezne korekture. Medtem, ko bodo delavci z veččlanskimi družinami tudi v bodoče potrebni pozornosti sindikata, predvsem v nekaterih letnih obdobjih.

Precejšnje mero solidarnosti so pokazali tudi člani delovnega kolektiva pri zbiranju denarja za sodelavce ob večjih nesrečah.

Komisija je obravnavala tudi nekaj prošenj prizade- tih DE pri uveljavljanju de-

lovne dobe s povečanjem in jih z mnenjem odstopila DS Železarn. Pritožb pa je prejela zelo malo. V okviru dela komisije so bili tudi novoletni obiski sodelavcev, ki so na daljšem zdravljenju. To bi kazalo še naprej negovati in prenesti tudi na sindikalne odbore, kjer še niso imeli uvedenih takih oblik sodelovanja z delavci, ki so dalj časa na zdravljenju.

Komisija je sama ali skupaj z IO razpravljala o številnih vprašanjih s področja zdravstvene službe, oziroma varstva in socialnega zavarovanja. V prihodnji mandatni dobi menijo, bi bilo potrebno komisijo vključiti v aktivno sodelovanje pri reševanju delovnih mest, na katerih naj se šteje delovna doba s povečanjem in k aktivnemu sodelovanju v razpravah o pokojninskem in invalidskem zavarovanju.

Oddih in rekreacija sestavni del družbenega standarda

Z namenom čim bolj približati športno rekreacijo delovnemu človeku, je bil izdelan nov pravilnik o športni rekreaciji seveda prilagojen objektivnim pogojem za razvijanje te dejavnosti pri nas. Organizirane so bile redne rekreacijske ure v nekaterih panogah in izvedena obratna prvenstva, ker so v komisiji ugotovili, da se sodelavci raje združujejo na nivoju delovnih enot, s tem pa je bilo dane tudi več možnosti za rednejšo vadbo in boljše psihično in fizično kondicijo na obratnih ali medobratnih tekmovanjih. Najbolj so rekreacijske ure uspele v regljanju na asfaltu, namiznem tenisu in balinanju, medtem ko v drugih panogah ni bilo takih objektivnih možnosti.

Ob vsem tem pa se postavlja vprašanje, če smo na tem področju naredili dovolj. Tu so odprta vprašanja, ki se tesno povezujejo s tem, vprašanje zimskega bazena, sodobne telovadnice in vedno bolj prisotne polemike o pokritem stadionu. Vseh teh prostorov nam na Jesenicah primanjkuje. Komisija je poskušala omiliti ta problem z iskanjem prostorov izven Jesenic (telovadnica v osnovni šoli Mojstrana, regresiranje prevoznih z žičnicami). Komisija je pri svojem delu vezana na amatersko delo referentov v obratih in od njihove zavzetosti je v veliki meri odvisen uspeh ali neuspeh na tem področju. Odločno premalo pa so v to dejavnost vključene sodelavke.

V letu 1967 je bilo v okviru Železarn 2.780 raznih tekmovalcev s 1.900 različnimi imeni tekmovalcev, v letu 1968 pa 3.142 tekmovalcev s čez 2.000 različnimi imeni tekmovalcev. V letu 1967 je bila komisija organizator troboja slovenskih železarn na Jesenicah, na obli-

sku smo imeli tudi športnike iz Zenice, v letu 1968 pa smo se udeležili troboja slovenskih železarn na Ravnah.

V poročilu niso zajete dejavnosti, ki jih organizirajo sindikalni odbori v obratih in niso v programu komisije. Splošna ocena je, da je bil dosežen napredek, pri čemer gre zahvala pošttrvovalnim športnim referentom v obratih in številnim drugim športnim delavcem, ki so žrtvovali ogromno svojega prostega časa za razvoj telesne rekreacije v Železarni.

Oddihi in izleti v izrednem razmahu

Oddihi in izleti v delovnem kolektivu so dosegli izreden razmah, kar dokazuje uspešno dosedanje delo na tem področju, obenem pa to nalaga še večjo angažiranost sindikata, oziroma komisije za oddihe in izlete.

V letu 1967 je bilo v Crikvenici, Biogradu na morju, na Mežakliji in v Bohinju izkoriščenih 3.909 mest s 30.110 nočninami, v letu 1968 pa 3.322 mest s 30.850 nočninami. V obeh letih je koristilo oddih 7.231 članov delovnega kolektiva in njihovih svojcev ter upokojujencev in vojaških vojnih invalidov. Razen tega je bilo v letu 1967 organiziranih 130 izletov, katerih se je udeležilo 4.539 članov delovnega kolektiva in 996 svojcev, v letu 1968 pa 105 izletov s 3.222 člani kolektiva in 826 svojci. Skupaj je bilo za izlete potrošenega v letu 1967 328.842,96 N din, v letu 1968 pa 224.077,40 N din. Ob tem je potrebno poudariti, da so sindikalni odbori denar za izlete zbirali iz različnih virov (zaokrožen % gibljivega dela OD, bolovanje do 30 dni, prihranki od materiala itd.), kar pomeni neke vrste varčevanje. Oddihi pa prav gotovo ne bi dosegli takega razmaha brez regresov in potrebne organizacije. V navedenih številkah pa niso zapodeni številni naši sodelavci, ki koristijo svoj dopust izven naših počitniških domov.

Komisija za kulturo in izobraževanje angažirana na štirih področjih

Delo komisije za kulturo in izobraževanje je bilo v glav-

nem usmerjeno na štiri področja:

— spodbuda in angažiranje v akciji za odpravo pol in nepismenosti v Železarni, ki jo po prehodnem testiranju že izvaja kadrovska služba Železarn. V prehodnem testiranju so bili ugotovljeni 104 pol ali nepismeni delavci, kar pa še ni dokončna številka, ker se testiranja niso udeležili vsi vabljeni, niti niso pismenosti dokazali s spričevalom. Šola za opismenjevanje se je že pričela;

— v zvezi z večjim vključevanjem mladine po končani osnovni šoli v železarske poklice je bilo predlagano, da se pripravi ustrezen predlog za poklicno usmerjanje v osnovnih šolah na območju, ki gravitira na Železarno. Razen predloga pa v tej smeri še ni bilo narejenega ničesar;

— komisija je prek IO podprla in sodelovala pri realizaciji pobude za združenje javniške in jeseniške godbe ni pihala v enoten pihalni orkester JESENSKI ŽELEZARJEV pod pokroviteljstvom Železarn. Orkester je s prvimi javnimi nastopi že opravičil vsa dosedanja prizadevanja v tej smeri;

— sodelovanje pri nadaljnji krepitvi in razširitvi moškega zbora martinjarjev v številčno močan in kvaliteten zbor, v katerem bodo peli pevci iz vseh delovnih enot. Zamisel se sicer počasi, vendar uspešno uresničuje.

V bodoče, ugotavlja poročilo, bo potrebno dejavnost komisije razširiti in izdelati tudi ustrezen program dela. V njem bo potrebno zajeti večje sodelovanje z vsemi kulturnimi institucijami v občini, okrepiti delo z referenti za kulturno prosvetno delo v sindikalnih odborih, v večjem obsegu angažirati mladino in razširiti kulturno sodelovanje z železarnama Ravne in Štore.

V poročilo je vključeno tudi blagajniško poročilo, ki izkazuje za leto 1967 5.089.421,35 N din bruto prometa in ob koncu leta 1.111.111,20 N din salda. V letu 1968 pa je bil bruto promet 5.969.784,78 N din in saldo ob koncu leta 309.997,59 N din.

Železarski globus

JAPONSKA — V železarni Nagoya družbe Fuji Steel Co. je pričela obratovati nova linija za elektrolično proizvodnjo pločevine prevlečene s kromom, imenovano CANSUPER. To pločevino uporabljajo namesto bele pločevine za proizvodnjo konzerv. Naprava, ki je veljala 4 milijone dolarjev ima letno proizvodno zmogljivost 15.000 ton te pločevine.

AVSTRIJA — Ob koncu preteklega leta je pričel obratovati v avstrijski železarni VÖEST v Linzu šesti LD konvertor z zmogljivostjo 50 ton na šaržo. S tem so povečali letno proizvodno zmogljivost te železarn od prejšnjih 1,8 na 2,2 milijona ton surovega jekla letno. Istočasno je pričela obratovati tudi nova naprava za kontinuirno vlivanje bram z letno zmogljivostjo okoli 200.000 ton.

dipl. oec.
Rudi Rozman

Mrežno programiranje

V času po drugi svetovni vojni je za nekatere znanosti, kot so ekonomija, psihologija, sociologija itd. značilno, da v njih vse bolj pridobivajo na pomenu matematične metode.

Uspešnost uporabe teh metod je sledila drugim okoliščinam, predvsem razvoju matematičnih in statističnih metod na eni ter uveljavljanju elektronskih računalnikov na drugi strani. Vse bolj jasno postaja, da so npr. ekonomske odločitve nemogoče samo na osnovi izkušenj in prakse. Pravilnost odločitve v vse večji meri zavisi od znanstvene analize problema in metoda: na napakah se učimo, v današnjem ekonomskem svetu nima več prostora.

Težnja po odločitvah na znanstveni osnovi je privedla do pojavnosti in razvoja nove znanstvene discipline — operacijskih raziskav. Le-te je težko definirati; zato bomo navedli eno najbolj zanimivih definicij, ki pravi, da so operacijske raziskave metoda, ki nam daje na določeno vprašanje najboljši možni odgovor. To pomeni, da nam ta metoda da boljše rezultate, kakor katerakoli druga, obenem pa sledi iz definicije, da ti rezultati niso popolni, povsem točni, čemur je vzrok kompleksnost in problemi pri predvidevanju gospodarskih procesov.

Namen našega informativnega članka je seznaniti bralce z eno od metod operacijskih raziskav, z mrežnim programiranjem. Ta metoda je lahko razumljiva, ker ne zahteva posebnega matematičnega znanja, je pa široko uporabna. Zaradi informativnega značaja članka smo se izognili vsem nebitnim in težjim delom, ker bo s tem slika mrežnega programiranja samo pridobila na jasnosti, članek pa laže dosegel svoj namen.

Preden začnem z razlago mrežnega programiranja, naj omenim, da so se operacijske raziskave široko razmaknile po svetu in tudi pri nas. V

Železarni teh metod zaenkrat ne uporabljamo, čeprav vedno trdimo, da so prav organizacijski in ekonomski problemi tisti, ki v veliki meri vplivajo na uspešnost poslovanja podjetja.

UVOD V MREŽNO PROGRAMIRANJE

1. Pojem in razvoj mrežnega programiranja (MP)

V preteklih letih so se razvile nove metode in tehnike planiranja, ki jih poznamo pod imenom mrežno programiranje, mrežno planiranje, mrežna analiza in podobno. Mrežno programiranje je sredstvo upravljanja za definiranje, sintezo in analizo vsega, kar je potrebno storiti, da bo nek projekt, dejavnost, delo končano pravočasno in na najboljši način. Vsakdo, ki uporablja MP, ga različno pojmuje, odvisno od področja, kjer ga uporablja. Poudariti moramo, da je uporabnost MP vsestranska, tako, da skoraj ni področja, kjer ga ne bi mogli uporabiti. Po drugi strani pa so vsaj osnove in osnovna uporaba MP razmeroma enostavne in lahko razumljive.

V dobrih desetih letih, ko likor znaša starost MP, se je razvilo več metod MP, ki pa

jih vse lahko združimo v dve osnovni grupi: grupa CPM (critical path method — metoda kritične poti) in grupa PERT (Programm Evaluation and Review Technique — ocenitev programa in tehnika kontrole) metod. Metodo CPM so najprej uporabljali v ameriški korporaciji Du Pont za probleme vzdrževanja, metodo PERT pa leta 1958 v projektu izstrelkov Polaris. Smatra se, da je bila uvedba metode PERT tista, ki je največ prispevala k skrajšanju celotnega projekta Polaris za dve leti.

Razvoj MP je bil hiter. Pojavile so se nove, prilagojene oblike MP, obdelani so bili posamezni problemi, ki se v uporabi metode pojavljajo. V mnogih deželah zapadne in vzhodne Evrope so uvedli in podprli uporabo metod MP. Ponekod, npr. v ZDA, je MP postalo skoraj obvezna metoda planiranja. Državna podjetja, armada itd. zahtevajo od institucij in podjetij, s katerimi sodelujejo, da uporabljajo MP.

Glede na razvoj MP v svetu je povsem jasno, da je treba pospeševati uporabo te metode tudi pri nas. Instituti in večja podjetja že uporabljajo metodo mrežnega planiranja, o tej metodi izhajajo prvi učbeniki in mnogi članki, teoretični in aplikativni, v raznih strokovnih revijah. Prav v zadnjem času je bilo prirejenih več seminarjev o MP.

Omeniti moramo, da se v zadnjem času tudi pri nas v Jugoslaviji uporablja MP izredno hitro širi. Kot primer navedimo podjetje Rade Končar iz Zagreba (primer uporabe MP v tem podjetju je izšel v knjigi Operativno istraživanje, Informator 1968, v redakciji dr. Lj. Martića in dr. A. Vadrnala). V tem podjetju so pričeli s sistematično akcijo za seznanjanje večjega števila ljudi z MP. Za višje uslužbenke je bilo izvedena informativno predavanje, v listu Končarovac pa so v člankih prikazali primere nove metode. Po pripravi materialov so imeli specialistični seminar za ljudi na delovnih mestih, kjer prihaja uporaba MP predvsem v poštev. V Zavodu za projektiranje tehnoprocesov pa večje projekte že izdelujejo po sistemu MP. To tehniko so uporabili pri osvajanju novih proizvodov, preselitvi obratov, organizaciji gradbenih del, vpeljavi grupne tehnologije, montaži večjih objektov itd.

V našem podjetju MP zaenkrat še ne uporabljamo. V železarni Smederevo pa smo tak primer MP zasledili že pred nekaj leti. Kdaj ga bomo uporabljali pri nas? Kot odgovor zapišimo misel dr. R. L. Martina, enega vodilnih ameriških strokovnjakov za MP:

»Vprašanje ni več v tem ali uporabljati te nove tehnike, marveč v tem — kdaj? Odgovor je — sedaj.«

2. Področja uporabe MP

Omenili smo že, da lahko MP uporabljamo na številnih področjih. Zato bomo prikazali samo nekatera, predvsem gospodarska, kjer se je MP doslej najbolj razširilo.

Kot prvo področje uporabe MP navedimo področje gradbenih del. Pri izgradnji objektov je treba izvršiti celo vrsto dejavnosti ali aktivnosti, vse od načrtov, kopanja temeljev, zidave, opremljanja, do pregleda objektov. Prav pri gradbenih delih: stanovanjskih poslopijih, tovarniških halah, skladiščih, pečeh, hidrocentralah itd. se MP pri nas največ uporablja.

Drugo področje uporabe je vzdrževanje in rekonstrukcija v podjetju. Tu so primeri remontov, preselitev strojev, preselitev obratov, kjer se v razmeroma kratkem času zvrsti cela vrsta aktivnosti.

MP se v veliki meri uporablja za planiranje znanstveno-raziskovalnih nalog, analiz, inženiringa itd. Uporablja se kot plan uvajanja novega proizvoda, pri uvajanju proizvodov na tržišču, pri uvajanju nove tehnologije, elektronskih računalnikov itd.

Zelo važno področje uporabe MP je tudi projektiranje in uvajanje novih strojev. Uporablja se tudi v operativni pripravi dela, zlasti pri raznih montažnih delih in podobno.

Vidimo, da je področje MP zelo široko, saj se uporablja vse od programiranja proizvodnje pa do uvajanja nove drame na Broadwayu, od planiranja sestankov pa do vodenja predsedniške kampanje v ZDA. Uporablja se celo pri vnaprejšnjem planiranju aktivnosti v primeru, če bi prišlo do naravnih katastrof.

3. Prednosti in rezultati MP

MP ima niz prednosti pred uporabo gantogramov, oziroma še večje tam, kjer se doslej sploh ni pogramiralo. Prednosti MP so v glavnem naslednje:

— MP zahteva natančno razmišljanje pred začetkom dela in fiksiranjem nalog. Zato mora biti delo jasno predvideno in je z delom nemogoče pričeti prej, preden nimamo pred seboj celotne slike projekta;

— mrežni program izdelava team, grupa strokovnjakov, zato je potrebno že na začetku razčistiti različna mišljenja, da je kasneje koordinacija nemotena;

— MP jasno pokaže, katere aktivnosti so kritične, to se pravi, katerim je treba posvetiti največ pozornosti;

— naloge in odgovornosti so točno razmejene;

— dana je slika, grafičen prikaz celotnega projekta, v katerem so jasno vidne povezanosti in odvisnosti med posameznimi aktivnostmi.

— omogoča stalno kontrolo pri izvrševanju;

— vodi k skrajšanju celotnega projekta in

— k zniževanju stroškov.

Vse navedene prednosti se pokažejo zlasti pri stalni uporabi MP. Poleg tega so stroški za ponovno programiranje istega ali podobnega projekta manjši kot pa pri prvem programiranju. Seveda pa rezultati, ki jih daje MP, zavise v veliki meri tudi od spretnosti planerjev in njihovega poznavanja te metode.

Številčnih rezultatov za naša podjetja nimamo na razpolago, zato bomo omenili nekaj primerov iz ameriške industrije. Korporacija »Du Pont« je skrajšala čase vzdrževanja (remontov) ene svojih tovarn za 37 % in s tem povečala proizvodnjo. V »Deere and Company« so uporabili to tehniko pri razvoju in raziskavi proizvodov ter za 28 % skrajšali čas projektov. Zdaj za vsak tak projekt porabijo okrog 200 ur časa za MP. »Catalytic Construction Company« je uporabila mrežno tehniko za 47 projektov in povprečno skrajšala čase za 22 %, stroške pa za 15 %. Končni rezultat je v vseh primerih skrajšanje potrebnih časov in nižji stroški.

4. Metode mrežnega programiranja

Danes poznamo celo vrsto metod MP, ki jih, kot smo že omenili, lahko združimo v dve osnovni grupi. Pogosto poimenujemo MP kar s kakšno od metod, n. pr. PERT metoda in podobno. Vse te metode imajo enako osnovno, zato bomo mi na tem mestu omenili samo razliko med CPM in PERT grupo metod, kasneje pa govorili o MP nasploh.

CPM — družina metod je nekaj starejša in se od grupe PERT razlikuje po tem, da so časi posameznih aktivnosti determinirani, to se pravi točno določeni. Npr: neka aktivnost traja 2 dni, 8 ur, pol leta. Ta podatek nam je znan. Pri PERT-metodah pa čas aktivnosti ni točno določen, marveč ga določimo s pomočjo treh podatkov: minimalnega ali optimističnega časa (t_{min}), normalnega ali najbolj verjetnega časa (t_{nor}), in maksimalnega ali pesimističnega določenega časa (t_{max}). Na pr. za trajanje neke aktivnosti so možni naslednji odgovori: 5 dni (optimisti), 8 dni (normalno) in 15 dni (pesimist). Takšni primeri so n. pr. pri remontu, kjer vnaprej ne vemo, kaj vse bo treba popraviti, pri izkopu zemlje, kjer terena ne poznamo itd.. S pomočjo razporedov verjetnosti določimo čas trajanja aktivnosti po formuli

$$t = \frac{t_{min} + 4 t_{nor} + t_{max}}{6}$$

Iz povedanega sledi, da se metoda CPM uporablja v slučaju, ko je trajanje aktivnosti vnaprej več ali manj znano, to pa je običajno pri projektih, ki se večkrat ponavljajo. PERT metoda pa se uporablja zlasti pri enkratnih projektih, kjer je trajanje aktivnosti težko določiti.

(se nadaljuje)

Sodobna obrambna vzgoja ● Sodobna obrambna vzgoja ● Sodobna obrambna vzgoja ● Sodobna obrambna vzgoja ● Sodobna obrambna vzgoja ●

2

Miniranje proge

Med NOB je mnogo ljudi odšlo v partizane; eden izmed njih je bil tudi moj stric. Vsi so se borili proti okupatorju z vedno bolj gorečo željo, da bi vendarle tudi njim posijalo sonce svobode. Okupator je bil močan, a ne dovolj, da bi strl srca tolikih, ki so ljubili svojo domovino. Življenja so ugašala druga za drugim, nekatera v taboriščih, druga v partizanih. Kljub vsem tem grozotam se slovenski narod ni dal zlomiti.

V času, ko je vojna vihrala po vsem svetu, je bil moj stric tudi mlad partizan. Takole mi je pripovedoval:

»Jeseni 1944. leta blizu Moravč je bil 11. bataljon Šlandrove brigade. Borci smo čistili in mazali orožje, ter urejali ostalo opremo, ko so nas poklicali v zbor. Komandant bataljona tov. Frank je pregledal postrojene borce in orožje. Po kratkem govoru nam je bilo jasno, da gremo v pomembno akcijo. Borcem so razdelili vrečke z učinkovitimi angleškimi razstrelivom. Bataljonu je bil dodeljen vod minercev.

Krenili smo za svojo bojno zastavo, ki je vihrala v jesenskem vetru; peterokraka zvezda, simbol svobode, nam je kazala pot. Iz naših mladih grl je privrela partizanska pesem. Prebivalci redkih vasi so nas veselo pozdravljali.

Med tem se je zmračilo. Naš cilj je bil: pri Zagorju minirati progo, ki je bila pomembna za okupatorja. Nekje na pol poti smo odložili nepotrebno opremo in jo poskrili ter s pospešenim korakom nadaljevali pot v največji tišini, ki je bila ključ k uspešni akciji. Malo pred ciljem smo se pomikali kot

sence z orožjem, pripravljene na strel. Povelja so šla od ust do ust skoraj neslišno.

Tik ob progi smo odložili razstrelivo. Oprezovali smo za nemško patruljo, ki je vsake četrte ure patroljirala med bunkerji. Po minuti napetega čakanja so se oddaljili. Se se je čul odmev njihovih škornjev, ko so naši minerci že opravljali svoje delo. Ob rahlem šepetu je tu in tam prekinilo tišino škrtanje ključa. Komisar bataljona tov. Čeka, me je poslal v bližnjo čuvajnico, da sem opozoril železniškega čuvaja na nevarno eksplozijo. Odprli so vsa vrata in okna, malega otroka pa pokrili z odejo. Kratka zažigalna vrstica je že presketala. Sledilo je hitro povelje: umik!

Trušč, ki smo ga z umikom povzročili, je prestrašil presenečene Nemce, ki so se ravno vračali v bunker. Nekaj resnih klicev »Halt!« in strel iz njihovega orožja je odjeknilo v temo. Že se je za bliskalo in največja eksplozija, kar sem jih doživel v vojni, je opravila svoje. Silen pritisk nas je vrgel ob breg. Uspeh naše akcije je bil popoln. Sovražna postojanka je bila uničena, pa tudi raztrgana proga je prekrizala njihove načrte. Ponosni nad ponovno zmago smo odšli, tokrat brez žrtev, novim zmagam in borbam naproti.

Prišlo je leto 1945. Partizani so se še vedno vztrajno bojevali, ker so slutili, da mora biti svoboda blizu. Nemci so bili že skoraj premagani.

JOŽE OSREDKAR 8. b
OSNOVNA SOLA
»TONE ČUFAR«

Spomini iz NOB

Zapisi učencev

Napad na Ivanjico

Leta 1941 je Jugoslavija postala žrtev Hitlerjeve pohlepčnosti. Tedaj so se tudi za Jeseničane začeli hudi časi. Dolga štiri leta so živeli v negotovosti in strahu. Ljudje so doživljali grozote, ki si jih mi, mladi, danes težko predstavljamo, še teže pa jih razumemo. S puško v rokah so po dolгих in napornih pohodih počivali borci na snegu v gorah. Trepotali so starčki in žene po domovih, kdaj jih bodo sredi noči odvedli v tujino. Stradali so izseljenci daleč od doma in hrepeneli po koščku domače zemlje.

Ko danes, po toliko letih, po dneh tolikih odpovedi, nadčloveških naporih, globoki požrtvovalnosti, poslušamo naše starše in znanke, ki nam pripovedujejo o hudih časih, raste v nas ponos, da smo potomci naroda, ki je imel tako moč, da je prestal vse te preizkušnje in ostal zmagovalec strahotnih dni morije in klanja.

Rada poslušam zgodbe, ki mi jih pripovedujejo starši in stari starši. Kaj vse so morali med vojno prestatil! Pretresel me je dogodek, o katerem mi je pripovedovala mami:

Bilo je leta 1944 v majhnem mestecu Ivanjici v Srbiji, kamor so izselili njihovo družino. V mestu je kar naprej bobnelo. Če so bili v njem bradati četniki, so ga napadli drzni partizani, kadar so ga imeli v rokah partizani, so združeno napadali Nemci, Bolgari in četniki. Dan za dnem so se bile hude borbe.

Streljanje in jeki bomb skoraj niso prenehali. Prebivalci so onemeli in ure čakanja, da bo borbe vendar konec, so se vlekle v neskončnost.

Tega dne, ko se je dogodila naša zgodba, so bili v mestu partizani. Kot blisk se je razširila novica, da se bliža veliko število Nemcev in da je pričakovati hud spopad. Meščani so bili prestrašeni in večina se je naglo začela umikati v bližnje vasi, da v mestu mine najhujše. Tako so odhajali in se vračali dan za dnem.

Mamičini starši niso imeli znanec v vaseh, saj so bili tujci. Radi so se zatekli v bolnico, ki je stala na samotnem polju, onstran reke Morave, kamor jih je povabil šef ivanjiške bolnice. Tam so se počutili varne, ker na bolnico nikdar niso streljali. Komaj so prispeli v svoje zatočišče, je počil signalni strel in svet okoli mesta in v njem je v trenutku postal pravi pekel. Bobnelo in grmelo je dva dni. Partizani so se morali umakniti, ker je bila sovražnikova premoč očitna. Po prenehanju ognja je nastala zlovesča tišina, ki je bila še hujša za zrahljane živce kot ropot smrtonosnega orožja.

Kmalu je nekdo prišel v bolnico in povedal, da je v mestu mirno, čeprav so tam Nemci. Pripravili so se na vrnitev. Pogled po cestah, po katerih so se vračali, je bil grozljiv, strašen. Stopali so mimo mrtvih, napihnenih konj, razmesarjenih trupel

vojakov in podrtih ter uničenih hiš. Vrnili so se v svoj skromni dom, v majhno sobico, ki jim je nudila streho vsa dolga štiri leta. A tudi tam ni bilo bolje. V sobi je bil nepopisen nered: razmetane postelje, razbita posoda, prazna omara in izropani kovčki. Kasneje so izvedeli, da so Nemci s seboj pripeljali poseben »kazenski« oddelek Bolgarov, ki so ropali in uničevali vse, kar jim je prišlo pod roke.

Tako so ostali tega dne spet brez vsega, niti suhe skorje jim niso pustili. Vse, kar so imeli, je bila obrabljena obleka na njih.

A niso klonili! Ostalo jim je trdno upanje, da mora priti čas, ko bo sovražnik izgnan, čas, ko se bodo vrnili domov ter zaživel srečno v svobodi, ki mora priti, ki se že svetlika na daljnem obzorju.

ODAR SNEZANA,
8. A »TONE ČUFAR«
JESENICE

Misli

Kar imenujemo radodarnost, je navadno le napuh v dajanju; le-ta nam pomeni več kakor tisto, kar dajemo.

La Rochefoucauld

Vse, kar nas doleti dobrega ali slabega, dojemamo le v mejah svojega samoljubja.

La Rochefoucauld

Cene Ambrožič

Šport na Jesenicah pred 65. leti

(nadalj. in konec)

Bil je markantna osebnost, z lepo košato brado, po prepričanju pa je bil svobodni slovenec. Po poklicu je bil gozdar. Svojo družino je vzgajal v strogo naprednem duhu. Njegov sin Stane je bil pred drugo svetovno vojno med voditelji naprednega delavstva na Jesenicah in že leta 1941 padel kot borec — komunist pod Triglavom v borbi proti fašističnemu okupatorju.

Po ustanovitvi društva nam je prostor za telovadbo odstopil Ivan Ferjan, trgovec in gostilničar na Jesenicah, tako da smo imeli tudi skromno telovadnico. Da bi uvedli v telovadbo načrtovitost in sistematičnost po telovadnih

predpisih, nas je iz Ljubljane hodil dvakrat tedensko vadit Bojan Drenik, priznani telovadec.

Kljub temu, da smo delali po 12 in tudi več ur dnevno, smo našli vedno čas za telovadbo. Pričeli smo praznih rok, toda srca so bila polna idealizma, spričo česar so bili tudi uspehi vidni. Telovadne osebnostne rekvizite smo si nabavljali iz svojih že itak skromnih denarnih prejemkov. Takrat na Jesenicah ni bilo športa ravno z »rožicami postlano«, če primerjamo današnji položaj športa, ker nismo mogli računati na denarno podporo od tovarne, občine ali države, ker smo jim bili trn v peti, posebno pa KID. Vzgjajali smo se v

narodnem in borbenu naprednem duhu, ker pravega socialističnega gibanja takrat na Jesenicah še nismo poznali.

V tistih časih se je germanizacija našega življa zelo bohotila na Jesenicah. Pritisk nemškega Schulvereina in Turnvereina se je razbohotil z vso svojo silo. Kjerkoli so mogli, so pritiskali na naše ljudi z germanizacijo.

Prepojeni z narodnim naprednim duhom in ponosom smo člani našega telovadnega društva smatrali za potrebno, da se upremo tem surovim metodam in pritisku pomamljanja naših ljudi. V naših srcih je rasel uporni duh proti krivicam, ki jih je moralo naše ljudstvo prenašati. Kovati smo začeli načrte, kako bi se na najbolj učinkovit način uprli temu pritisku in šikanam.

Nemci in njihovi pomagači, da bi utrdili in še bolj okrepili svojo pomamljavno postojanko na Jesenicah, so organizirali tedaj na Jesenicah

veliko nacionalno slavlje, združeno z nastopom telovadcev turnverajna. To slavlje, ki je bilo v takratnem parku v Hrenovici, naj bi pokazalo njihovo moč in izvežbanost. Samih turnverajnerjev na Jesenicah je bilo za manifestativni nastop premalo, zato so s posebnimi vlaki navozili na Jesenice turnverajnarje tudi iz drugih krajev: Beljaka, Celovca in Gradca.

Takrat še ni bilo bohinjske železnice. Potniki so morali potovati prek Trbiža v Avstrijo. Jeseniška železniška postaja je bila tedaj na nasprotni strani današnje postaje.

Ta proslava turnverajnarjev nam je prišla zelo prav. Mali sestanek in načrt ter sklep je bil narejen. V bližini železniške postaje je imel namreč svojo hišo in travnik dr. Papež, ki je bil takrat edini zdravnik na Jesenicah. Na njegovem polju se je takrat ta bitka razvijala. Zato se je celo imenovala »bitka na PAPEŽEVEM POLJU«.

Ker pa so Nemci sumili, da Sokol nekaj pripravlja, so poklicali jeseniške orožnike na pomoč za morebitno zavarovanje. Orožniki so nam napravili kordon z nasajenimi bajoneti. Bilo je to zvečer, ko so se nemški turnverajnarji vračali proti postaji na vlak za Avstrijo. Moram pa pripomniti, da je bil nastop orožnikov bolj nam v korist kakor v škodo. Med orožniki so bili tudi zavedni fantje Slovenci, kakor Žabkar in Kokalj, ki so s svojim nastopom namenoma blokirali nekaj naših fantov, da je ostalim ostala prosta pot za akcijo na kolodvor.

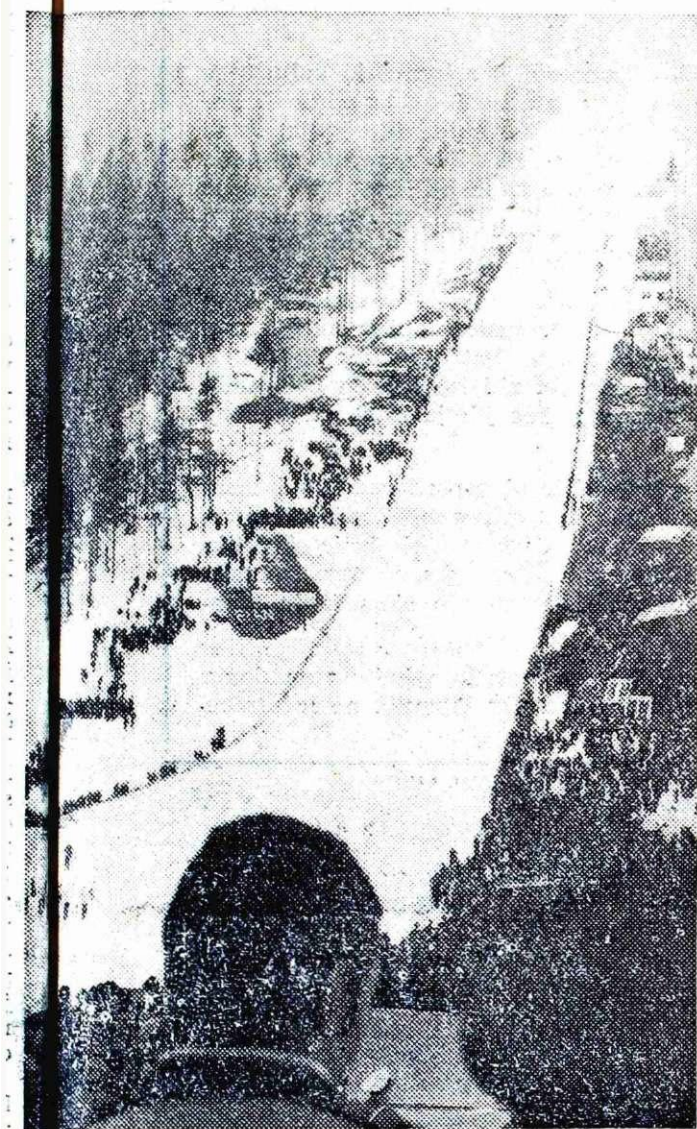
Nemški gostje so zapuščali Jesenice precej klavirni in potruti. Nazadnje smo napadli še vlak, s katerim so se vračali v Avstrijo, kar je bilo za nas zelo »prikladno«, ker so se vračali ponoči, Jesenice pa takrat sploh niso bile razsvetljene. Marsikateri Nemec je odnesel spomin v Avstrijo, okna v vlaku so bila docela razbita. Od takrat se turnve-

Velika
ZALJ
ven
Pla na

ni

ra n
se c
te
baž
kako
škog
sedel
pro
njih
slu p
točk
st na
ins
st in
visti
dn na
Če
pom
Jes
niti v
em še
z to
gla
od t
vo pri
jate
em ka
bo p
break
va t
sti
niti 2

Vsnovnih šol

Veska v Planici je danes pojem, ki pomeni DALEČ in ZALJIVO. Planica je znova postala največja, najzanesljivejša in najdaljša (Berite sestavek o izrednih uspehih v Planici na zadnji strani)

raji niso več upali na Jesenice, organizirati prireditve.

Naslednja akcija pa ni šla kakor mimo nas. Nemški nogometaš na Jesenicah se del ta naš nastop kot prvo dejanje. V naslednjih nas je že klical po službi poti generalni direktor točkman na raport. Postojnas je kakor vojake in s svojim govorom strah in grozil. Začel je: »A, vi isti frkolini, ki ste se dr. napasti nemške telovad. Če hočete, jaz lahko pom. turnverajnarje na Jesenice, da bi sonce zatemnila vaše početje vas zamenja se ne bom kaznoval z ostom iz tovarne. To pa glejta to, ker delajo vaši oč. v tovarni in ker so po ve. pridni delavci. Opozarjam pa, da če bi se še enkrat kaj takega primerilo, bodo odpuščeni iz tovarne. Če kaj takega usmiljenja in z vašimi očetje.«

vidne napredne organizacije, še manj pa športa. Pozneje, zlasti po oktobrski revoluciji, se je delavstvo pričelo bolj zanimati za svoje stanovske organizacije. Po prvi svetovni vojni, ko so se vrnili vojaki iz vojske domov, se je delavsko gibanje razmahnilo v mogočno organizacijo zveze metalurških delavcev. Hotel bi pripomniti to, da je ravno iz teh telovadnih vrst izšlo lepo število delavskih voditeljev in organizatorjev, npr.: Tine Vister, Karel Azman, Jurij Jeram, Tone Cufar, Stane Bokar, Joža Vovk in drugi.

To sem napisal, ker smatram za potrebno, da se tudi ta razvoj nekje zabeleži, da ne gre v pozabo in obenem zaradi tega, da vidi naša športna mladina, pod kakšnimi pogoji se je moral šport boriti za svoj obstoj. Poudarjam, da je na Jesenicah le še malo živih, ki so takrat sodelovali in ko se še ti posloviijo za večno; ne bo več ustnih izročil.

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

63.

»No, da! Štirje delajo v fabriki in služijo! Lahko so zidali,« govori iz Tineta prebujena zavist, ki bi ga prav gotovo ne peklila, ko bi se pravkar ne čutil največjega reveža med reveži. Reveža, ki nima niti tisočinko tega, kolikor je vredna takale hiša, čeprav ve, da so Tonetovi pol hiše pristradali, za pol pa so se zadolžili in da bodo morali še dolgo stradati, preden bodo odplačali dolg in obresti. »Pa so bili nekoč tako revni. Menda je Tone že v otroških letih moral za pastirja v Dolino, ker so doma imeli premalo kruha za vse. Niti v šole ga niso mogli dati, čeprav bi rad šel. Oče bi ga rad čimprej spravil h kruhu,« to Tine ve, ker je nekoč slišal Toneta sam, ko se je o svojih otroških letih pogovarjal s sovrstniki, pa tudi Vreg mu je o njem pripovedoval in mu ga postavljaj za zgled.

— Naš Gorki bo, — je govoril Vreg in povedal, da se tako piše neki ruski pisatelj, ki je prav tako zrasel iz revščine in se do izobrazbe, potrebne za pisatelja, dokopal s trdim delom, in vztrajnostjo sam.

Vreg je menil, da bo Tone še dober pisatelj in da bi že marsikaj pokazal, ko bi imel v otroških letih za želje po šolanju pri svojem očetu več posluha in razumevanja.

»Le zakaj?« se ta Vregova vnema za Tonetovo pisateljstvo zdi brez pomena.

Ali ni bolje biti mizar kot pisatelj? In Tone je dober mizar! Dela v modelni mizarni. Zaposlitev ima. Ko bi je ne imel in ko bi morali doma skrbeti za njegovo šolanje, bi si najbrž ne upali zidati svoje hiše, se Tinetu zdi, da je Tonetov oče ravnal pametno, saj ima zdaj vse tri sinove pri kruhu, dva v tovarni, a tretjega v vojski, kjer je pilot.

»Pa tudi Tonetova sestra dela, čeprav je suha in videti bolna, kakor da bi imela jetiko.«

Tine Toneta še premalo pozna, da bi ga sodil drugače, čeprav mu je Tonetova zadnja igra bila

SIVO MESTO

všeč, kakor da jo je prepisal iz nesrečnega življenja tukajšnjih najbolj nesrečnih ljudi in z njo trkal na vest ljudi, ki so za revščino v sivem mestu slepi in gluhi, kaj šele, da bi jo skušali na kak način odpraviti.

»Toda tudi Toneta so samo besede in prazno sočutje do revnih ljudi.«

Prav tale hiša, hiša Tonetovih, ki se ji bliža, mu jemlje vero v Tonetove besede, naj izpovedujejo še tak čut do revnih in se prizadevajo, da bi v ljudeh prebudili sočutje in vest.

»Sita vrana ne bo nikoli verjela lačni, da je lačna. Pa tudi ko bi verjela, bi izražala samo prazno sočutje,« razglablja Tine. »Sočutje pa ostane samo sočutje in ne bo nikoli izkoreninilo revščine in druge človeške nesreče s sveta. Če te boli zob, ti ga ne bo ozdravilo pomilovanje drugih, marveč so potrebne zobozdravnikove kleščice. Tudi za krivico in bedo, ki mučita človeštvo, je treba kleščice.«

Toda, ali niso to Tonetove besede?

»Za gnilobo, ki se zajeda v človeštvo, je potreben kirurški nož.«

Kajpak, če se prav spominja, je tako govoril Tone. Če se ne moti, je predvčerajšnjim pod odrom mimogrede ujel te besede, ne da bi poslušal, o čem so govorili, ker so bile njegove misli pri Adeli.

»Prazne tožbe nad človeško bedo niso še nikoli zacelile ran.«

Z mislimi, ki niso njegove in ki so v soboto neopazno potonile vanj, a se zdaj trgajo z dna in dvigajo na gladino njegove zavesti, stopa Tine mimo hiše in se zdrzne, ko zasliši za seboj Tonetov glas.

»Hej, Tine, kam pa tako naglo?«

Tine zardi. Ni se motil. Tone je, ki ga je klical.

»Se je kaj zgodilo? Nekam pobit si videti?«

»Pobit?« zastane Tinetu glas in še bolj zardi zaradi misli, ki jih je mislil o Tonetu in zaradi katerih se čuti sedaj osramočenega, čeprav sam ne ve zakaj. Ni jih spremenil, vseeno pa se boji, da so mu zapisane na obrazu in da jih bo Tone razbral, če ga bo le pogledal naravnost v oči. »Pobit?« jecljaje ponovi. »Kako bi ne bil?« hiti z besedami in pripoveduje o maminii bolezni, o tem, da bi moral poklicati zdravnika, a mora za delom, da...

Tu se mu glas zatakne. Rad bi povedal, da sta z mamo brez denarja za zdravnika in zdravila, a ga je sram, ker bi ga Tone, ki ve za stotak od Rdeče pomoči, imel za lažnika.

»No, da! Mama je sama. Pravzaprav bi moral ostati pri njej. A moram, sam veš, za delom. Mudi se mi...«

»Da, seveda, to je hudo,« sliši Tine Tonetov glas, ki ga še doseže, ko hiti naprej, da bi bil čimprej zopet sam.

»Hudo, hudo,« oponaša v mislih Tonetove besede. »Tolažba, kajpak! Samo tolažba. Besede, prazne besede. Ko bi mu rekel, naj mi posodi stotak za zdravnika in zdravila in da mu ga bom vrnil, ko ga bom prislužil, bi najbrž začel jecljati, da bi mi ga rad posodil, a ga trenutno nima. Petnajsti je že zdavnaj mimo. Petkov predujem je šel za to, za ono, in da je, žal, suh, skoro suh... Da, tako bi govoril in se izmikal, obenem pa se jezil sam nase, zakaj me je poklical. Največ, kar smo ljudje pripravljani dati drug drugemu, je samo prazno, marsikdaj celo hinavsko sočutje, saj menda na svetu ni človeka, ki bi v očeh drugih ne hotel veljati kot človekoljub... Človek človeku volk,« pozablja Tine, da Tone ni tak.

Sicer pa ne razmišlja ta hip o njem marveč o ljudeh na splošno.

»Da, človek človeku volk, a volk volku človek! Da, večji človekoljub je volk. Volkovi se ne pretvarjajo, ne poznajo prikritosti, pa tudi ne koljejo in ne uničujejo se med seboj.«

Tako razmišlja Tine, dokler se ne zave, da od njegovih razmišljanj mama ne bo ozdravela, pa tudi na to pozablja, da ni še dolgo, ko ni tako črno razmišljal o ljudeh.

Pozablja na Vregov obisk, na košaro z živili, na podarjeni denar Rdeče pomoči, na hvalnico, s katero sta se z mamo zahvaljevala za vse podarjeno, za pomoč, ki je po očetovi smrti nista še nikoli prejela, pozablja kako sta ponavljala večkrat med pogovorom stavek kakor refren:

— Se so dobri ljudje na svetu.

— Ljudje kakor Vreg, — si je takrat pri tem refrenu mislil.

— Ljudje kakor Anda, — si je, seveda mislila mama...

Prav gotovo so! In najbrž niso tako redki. Le brez moči so! Zato jih ni tako lahko opaziti. So dnevi, ko ne opaziš nikogar od dobrih ljudi in jih enačiš z zlom, ki vlada človeštvu, z zlom, ki zaslužuje dobre ljudi in jih dela nevidne.

In taki dnevi, ko ne srečaš nobenega dobrega človeka, so črni, zares črni.

Tudi za Tineta postaja današnji dan črn.

Je tega kriva zavist? Zavist, ki se ga je lotila ob misli, da so tudi med revnimi manj revni in da tudi ti za bolj revne nimajo drugega kakor prazno ali celo hinavsko in v resnici brezbrizno sočutje.

»Kar boli mene, ne boli drugega! In kar boli drugega in ne boli mene, tega ne morém čutiti!«

Tine pozablja, da so na svetu stvari, ki ne bole samo posameznika, marveč pretežni del človeštva. To je vsota osebnih bolečin s skupnim imenovalcem. In prav ta skupni imenovalac druži dele vladanega in izrabljenega človeštva in jih seštevava v celoto, v kateri je posameznik samo ulomek z manjšim ali večjim števcem bolečih problemov, ki ga teže in ki jih ne bo mogel nikoli rešiti in se jih osvoboditi, če se ne bo pridružil silam, ki lahko spremenijo družbo.

Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha Klinar: LUČI V SIVEM MESTU ● Miha K

Pred delitvijo denarja za stanovanja borcev

Predvidoma bo republiška skupščina SRS še ta mesec razpravljala in sprejela ustrezne predpise, ki bodo urejali način in pogoje za delitev denarja za rešitev stanovanjskih zadev borcev. Republiška skupščina je namreč junija lani sprejela zakon o prispevku za gradnjo stanovanj za udeležence NOV in druge upravičence iz tega naslova. Znano je, da delovne organizacije odvajajo 4 odstotke od osebnega dohodka za gradnjo stanovanj, od tako zbranega denarja pa se po novem zakonu izplačuje 20 odstotkov denarja, ki se zbira na posebnem računu pri službi družbenega knjigovodstva SR Slovenije. Na podlagi omenjenega zakona se bo denar zbiral do konca 1969. leta. Po oceni se na ta način zbere mesečno okrog 700 milijonov S din, do konca leta pa naj bi se zbralo skupno 12 milijard (po nekaterih ocenah pa celo 15 milijard S din).

Republiški zakon je bil sprejet na podlagi podatkov republiškega odbora ZZB NOV Slovenije, da je v Sloveniji še vedno 2000 udeležencev NOV, ki nimajo stanovanja, ali pa imajo neustrezno oziroma premajhno stanovanje.

Po ponovnem popisu o stanovanjskih potrebah borcev pa se je ugotovilo, da v Sloveniji 14.598 upravičencev prosi za novo stanovanje, ali pa za posojilo za adaptacijo stanovanja oziroma dograditev stanovanjske hiše.

Čim bo republiška skupščina sprejela ustrezne predpise bodo denar razdelili občinam, ki bodo ustanovile poseben sklad. Pri tem moramo vedeti, da je to zadnja organizirana akcija republike pri reševanju teh vprašanj. Občine bodo dobile denar enkratno in neodplačno, z denarjem bodo občine samostojno razpolagale v duhu sprejetih predpisov.

Komisija za zadeve borcev pri občinskem odboru ZZB NOV Jesenice, sekretariat odbora in predstavniki občine Jesenice se ne strinjajo s ključem po katerem naj bi delili denar občinam. Pri tem je predvsem prizadeta jeseniška občina. Po predlaganem republiškem ključu bi jeseniška občina dobila en odstotek zbranega denarja, to je od 120 do največ 150 milijonov S din. To je skoraj štirikrat manj kot bi potrebovali. Po podatkih občinskega odbora ZZB NOV Jesenice je v občini še vedno 116 borcev ali upravičencev, ki prosijo za stanovanja, ali pa za posojilo za dograditev hiše oziroma stanovanja. Za vse te potrebe bi potrebovali 537 milijonov S din. Zato občinski odbor ZZB NOV Jesenice odločno zahteva od republike dva odstotka zbranega denarja. Ne morejo se tudi strinjati, da bi Ljubljana za 979 upravičencev dobi-

la 21,1% denarja, kar je še enkrat več, kot bi naj denarja dobila cela Gorenjska.

Nekatere občine so, čim so slutile, da bo denar, prijavile veliko več nerešenih stanovanjskih zadev borcev. Radovljiska občina je imela pred popisom evidentiranih samo 40 primerov, po popisu pa 481 ali enajstkrat več. V občini Lenart so vedeli pred popisom samo za enega bor-

ca, da išče stanovanje, po popisu pa se je prijavilo kar 117 borcev. Upravičeno dvomimo v realnost spiskov. Če se bo denar delil po teh spiskih, bodo prizadete tiste občine, kjer so prikazali samo realne zahteve in dejansko upravičene primere. Na Jesenicah so s temi pomisleki in pripombami seznanili tudi republiške poslance.

Jože Vidic

Bil je res prijeten večer

Društvo upokojencev na Javorniku je za dan žena povabilo starejše žene in matere, članice Društva upokojencev na Javorniku, na že tradicionalno vsakoletno srečanje ob njihovem prazniku. Odzvale so se zares v lepem številu. Prišlo jih je čez 130, tako da je bila mala dvorana v domu kot v čebelnjaku. Razpoloženje je bilo izredno in ni popustilo vse do poznih ur.

Splošen vtis je bil, da je tako srečanje enkrat na leto zelo koristno in potrebno. Posebno starejše žene in matere, ki so največ samo doma, se počutijo zelo osamljene. Na takih večerih pa se srečajo s sovrstnicami, se pogovorijo in občutijo, da le ni tako hudo kot so si predstavljale. Spoznajo, da so še ljudje, ki mislijo na njih in jim skušajo razvedriti osamljenost starih let ob obujanju spominov na prehojene dni življenja. Med njimi je bilo veliko takih žena, ki so preživele obe svetovni vojni, ki so darovale narodu in delavskemu gibanju svoje najdražje, kar more dati žena in mati, sina in hčer, kateri bi jim ali bila v starih letih v neprecenljivo pomoč in uteho. To zagotovo najboljše ve povedati samo mati. To naj povedo same, moška roka tega ne zna opisati.

Napredno delavsko gibanje na Jesenicah je tesno povezano z ženami. One so to gibanje spremljale in spodbujale, skrbele za može na vsakem koraku, da je bil delavec sposoben se boriti proti kapitalističnemu izkoriščanju, na vseh frontah, v tovarni in izven nje. Tudi na kulturnem področju so žene in dekleta doprinesle svoj delež. Lahko si predstavljamo življenje v društvih, kjer ne bi bilo žena in deklet. Mislim predvsem na dramsko, pevsko in drugo dejavnost, kjer ni mogoče delati brez njih.

Po vsem tem je razumljivo, da moramo tudi ženam posvečati več pozornosti in zahvale. Zlasti starejšim ženam in materam.

Vse to smo imeli pred očmi in v mislih, ko smo se pripravljali na počastitev njihovega praznika.

Prisrčna slovesnost se je začela, ko je društveni predsednik Alojz Tišov pozdravil navzoče žene, jim spregovoril nekaj besed o pomembnosti njihovega praznika, o doprinosu žena k temu, kar danes imamo, jim čestital in zaželel še dosti zdravih in srečnih let v miru in izgradnji naše domovine.

Nato so pionirji iz osnovne šole Koroška Bela pod vodstvom tov. Malenškove napuli spomladanske cvetja po mizah, jim čestitali in lepo recitali nekaj pesmi. V marsikaterem očesu je bilo videti solzico in obenem zadovoljstvo, da le ni tako kot se na splošno danes trdi, da mladina nima spoštovanja do starejših ljudi.

Tudi domači pevski zbor je sodeloval. Zapel je nekaj narodnih pesmi. Izkazalo se je, da žene zelo rade pojejo, saj so vseskozi pomagale.

Ta dan je prišla med nas tudi Kelihova mama, ki je izgubila v NOV štiri otroke, tri sinove in hčerko, v teh dneh pa praznuje 80-letnico rojstva. Naš predsednik ni pozabil nanjo. V imenu vseh ji je zaželel še mnogo zdravih in srečnih let v krogu nas vseh.

Odbor DU na Javorniku se ob tej priliki zahvaljuje vsem, ki so na kakršen koli način prispevali k tej lepi počastitvi naših žena ob njihovem prazniku. Žene, ki so bile zaradi bolezni priklenjene na dom ali bolnišnico, teh je bilo letos 46, so obiskali naši odborniki: M. Aleš, A. Grohar, P. Kejžar in predsednik A. Tišov na njihovem domu ter jih skromno obdarili.

Odbor DU Javornik

Izjava

Na seji gradbenega odbora za izgradnjo doma družbenih organizacij Albina in Julke Pibernik (kulturni dom) na Javorniku je bilo ugotovljeno, da so leta 1963 neznane osebe z nabiralnimi polami na terenu Plavž na Jesenicah nabirale prostovoljne prispevke za izgradnjo kulturnega doma na Javorniku. Ker je možno, da so bile take akcije izvedene tudi na drugih območjih mesta Jesenice, vendar brez vednosti odbora, objavljamo naslednjo izjavo:

Od leta 1962, ko smo začeli z izgradnjo kulturnega doma na Javorniku, ni gradbeni odbor zaprosil pristojne organe za izdajo soglasja oz. dovoljenja, da bi takšne akcije sploh organizirali. Edini primer zbiranja prostovoljnih prispevkov pa je bil leta 1967, ko je bila v avli še nedograjenega kulturnega doma razstava 50 let našega kraja in je bilo takrat zbranih 36.000 starih dinarjev. Odbor za izgradnjo kulturnega doma izjavlja, da v kolikor so bile v preteklem obdobju kjerkoli na območju mesta Jesenice takšne akcije izvedene, so bile organizirane na lastno pobudo izvajalcev, odbor pa ni dobil od njih niti izpolnjenih nabiralnih pol, za katere ni znano, kdo jih je izdal, pa tudi ne zbranega denarja.

Vse občane prosimo, če bi karkoli vedeli o lažnem zbiranju prostovoljnih prispevkov za izgradnjo kulturnega doma na Javorniku, da o izvedbi akcije obvestijo odbor za izgradnjo kulturnega doma, ker so take akcije lahko smatrane kot osebno okoriščanje posameznika.

Odbor za izgradnjo kulturnega doma Albina in Julke Pibernik na Javorniku

Minulo nedeljo so se planinci in alpinisti PD Jesenice, Martuljk in Javornik-Koroška Bela polkonili spomenu pred letom dni ponesrečenih gornikov

Začeli so z izgradnjo dvorane in odra v kulturnem domu na Javorniku

Pred nekaj dnevi so delavci SGP Sava začeli s pripravljalnimi deli in tudi s prvimi gradbenimi deli v prostoru, ki je namenjen za novo veliko dvorano v kulturnem domu na Javorniku.

Lani v kulturnem domu na Javorniku niso opravili večjih del, pač pa je gradbeni odbor poskrbel, da so urejeni stranski prostori vzdolž nove bodoče dvorane, ki jih že uporabljajo odseki javor-niške Svobode, ostale družbenopolitične organizacije pa

za seje, sestanke, zborovanja itd. Med tem časom je gradbeni odbor skupaj z vsemi ostalimi zainteresiranimi partnerji pripravil vso potrebno dokumentacijo in poskrbel za potreben denar za izgradnjo odra in dvorane, ki mora biti pripravljena za prve prireditve najkasneje v juniju. Stanovanjsko podjetje je že predložilo predračun stroškov za posamezne storitve. O začetih delih v novi dvorani v kulturnem domu je na svoji zadnji seji razpravljala tudi

UO javor-niške Svobode in sprejel sklep, da izvedbo tedna kulturnih prireditev pri-lagodi poteku del v kulturnem domu. Poleg tega je gradbeni odbor moral rešiti tudi številna druga organizacijska vprašanja, ki se ne nanašajo na sodelovanje in udeležbo kino podjetja Jesenice pri izgradnji nove kino dvorane ter ostalih organizacij, ki so prav tako zainteresirane za čimprejšnjo dograditev omenjenih prostorov in kulturnega doma v celoti.

Nove meje katastrskih občin

Na 13. redni seji sveta za urbanizem, gradnje in komunalne zadeve, krajevne skupnosti in stanovanjske zadeve pri SOB Jesenice so odborniki najprej potrdili predlog odloka o spremembi meja katastrskih občin.

Zaradi zastarelosti zemljiškega katastra in prejšnjih načrtov in ker so bile meje nekaterih katastrskih občin umetno postavljene, je katastrski urad kot upravni organ pričel z načrtno izmeritvijo naselij. Na ta način bodo izločeni vsi načrti, ki služijo svojemu namenu nad sto let in ki po svoji točnosti ter nepreglednosti ne ustrezajo več sodobnim zahtevam.

Lansko leto so začeli pripravljati nov topografsko katastrski načrt za področje mesta Jesenice skupno z Javornikom in Blejsko Dobravo v merilu 1:1000. Ker so prejšnje meje katastrskih občin umetno sekale mestno območje, so za omenjeno področje določili novo katastrsko enoto. Tako bo na področju občine Jesenice v bodoče 19 katastrskih občin, to

je dve več kot do sedaj. Z novo razdelitvijo bo precej olajšano delo katastrskega urada. O predlogu odloka o spremembi katastrskih meja bodo razpravljali še odborniki skupščine občine, načrti bodo nato na vpogled občanom, zatem pa bo izdelana potrebna zemljiška knjiga.

Sedaj poteka akcija za nove izmere območja Žirovnice in okoliških vasi, pri čemer bodo ugotavljali zemljišča, višinsko stanje in pa nove kulture.

Na isti seji so člani sveta poslušali še informacijo o poteku del pri izdelavi programa širšega območja pokopališča na Blejski Dobravi. Inž. Zdenka Goriup iz urbanističnega zavoda v Ljubljani kot strokovnjak za tovrstne gradnje pripravlja program celotne ureditve planote z vsemi objekti, kjer naj bi dobile svoje mesto tudi razne vzporedne dejavnosti kot vrtnarstvo, kamnoseštvo in podobno.

Na seji so sklenili, da naj posebna komisija določi nujno potrebne površine na pokopališču Blejska Dobrava za nadaljnje pokope, pri čemer pa je treba misliti na dostop do osrednjega spomenika, ki naj bi stal na najvišji točki tega področja. Upravni organ naj omeji na minimum površine, namenjene za družinske grobnice, poleg tega pa je potrebno pravočasno urediti vse potrebne formalnosti v zvezi z lastništvom zemljišč. Zaradi tega se izvedba razpisa za izdelavo idejnega načrta mrliških vežic preloži, iz istega razloga pa tudi izdelava kakršnih koli drugih objektov.

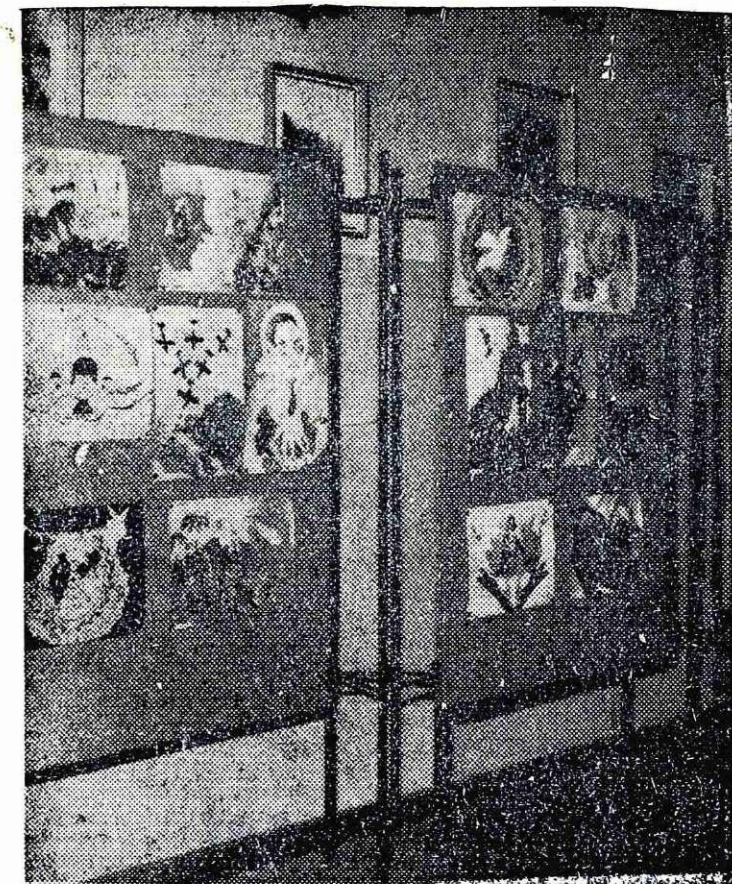
Urbanistični zavod v Ljubljani naj bi izdelal zazidalni načrt celotnega področja novega pokopališča na Blejski Dobravi in sicer na trikotnem kompleksu od ceste na pokopališče na severu do roba strnjene gozda nad Radovno na jugu in daljnovo da na zahodu. Načrti z vsemi sestavnimi objekti in potrebnimi komunalnimi napravami naj bi bili izdelani do 1. septembra letos, nakar naj bi bil dan na vpogled občanom, ki bi lahko dali svoje pripombe.

T. L.

Zakaj taka skrb?

V 11. številki Železarja je bil objavljen prispevek »V Mostah delo napreduje« s podpisom J. V.

Kratka informacija o poteku gradbenih del na tem pomembnem objektu je verjetno za večino bralcev Železarja zanimiva. Menimo, da je zaključni del omenjene note precej vprašljiv. Ne vem, kaj je vodilo J. V., da se spušča v ceno objekta, če vemo, da sta se za ceno pogodbeno dogovorila investitor Cestni sklad SRS in izvajalec poslovno združenje GIPPOS. Navsezadnje gre za dva

Na hodnikih osnovne šole Tone Čufar na Jesenicah imajo tekoče razstave likovnih izdelkov svojih učencev

Borci za severne meje po 50 letih uveljavljajo svoje pravice

Komisija pri občinskem odboru Zveze prostovoljcev za severno mejo 1918/19 na Jesenicah, je na zadnji seji ugotavljala, da je večina članov že vložila prijave za ugodnosti, ki jim pripadajo po republiškem zakonu o borbah za severno mejo.

Člani komisije so prizadejim nudili vso pomoč pri sestavljanju prijav tako, da so vloge kolikor je mogoče pravilno sestavljene z vsemi potrebnimi podatki. Pri tem delu pa komisija ni imela lahkega dela, kar je razumljivo, ker so to že vsi starejši ljudje od 70 do 80 let in še čez. Marsikdo izmed njih nima nikake dokumentacije o udeležbi v bojih za severno mejo, čeprav lahko našteje vse kraje in borbe v katerih je sodeloval. Druge je zopet zapustil spomin in se le bežno spominjajo teh dogodkov in je zato važno pričevanje

tovarišev, kateri so bili z njimi v teh časih. V medsebojnem pogovoru pa se izluščijo spomini in marsikdo se spomni vojaških enot in komendantov iz časov, na katere je že davno pozabil.

Da bi ostarelim borcem z Gornjesavske doline ne bilo treba hoditi na Jesenice, so se domenili, da so prišli na sedež krajevnih uradov v Mojstrani in Kranjski gori in so jim tam pomagali pri izpolnjevanju prijav. Na Jesenicah in okolici pa so obiskali vse bolne člane, da bi s prijavi ne odlašali.

Tudi pododbor za radovljiško občino, se je prizadeval, da je nudil pomoč prostovoljcem s tega področja. Tako je povabil nekdanje prostovoljce na krajevne urade v Boh. Bistrici, na Bledu, v Gorjah in Begunjah, da jim ni bilo treba hoditi v Radovljico, kamor imajo nekateri zelo daleč.

Petdeset let so čakali stari veterani na priznanje in šele naša socialistična družba jim je z republiškim zakonom dala neke ugodnosti, katere sedaj uveljavljajo. Na letni skupščini republiške Zveze prostov. borcev za severno mejo 1918/1919, ki je bila 9. marca v Ljubljani in katere so se udeležili tudi izvoljeni delegati naše občinske organizacije, so razpravljali tudi o zakonu o borbah za severno mejo. Dali so vse priznanje našim najvišjim oblastnim organom in posameznikom, ki so razumeli borce izpred 50 let in jim priznali neke pravice materialnega značaja. To pa jim je v zadovolženje.

Vibr.

POZIV

V mesecu aprilu 1969 bo izvršeno aerosnemanje območja Žirovnice z naselji Moste, Breg, Žirovnica, Selo, Zabreznica in dela Breznice. Snemanje bo služilo za izdelavo novih katastrskih in topografskih načrtov v merilu 1:1000.

Na podlagi 9. člena temeljnega zakona o izmeritvi zemljišč in zemljiškem katastru (Ur. list SFRJ št. 15/65) morajo uporabniki, lastniki in uživalci zemljišč na tem območju vse parcele, ki so navedene v posebnem obvestilu in razglasu, na svoje stroške zaznamovati z vidnimi trajnimi mejniki najkasneje do 5. aprila 1969.

Če zaradi pomanjkljivega zamejičenja ne bo možno posneti parcelnih meja, grede vse dodatne izmeritve v breme lastnika, uporabnika in uživalca nezamejičene parcele.

Eventuelnih sporov glede parcelnih meja geometri ne bodo reševali pri zamejičenju niti pri sami izmeritvi.

Vsa pojasnila ter predpisani betonski mejniki so na razpolago pri vodji geodetskih del v pisarni SZDL v domu Partizan v Žirovnici dnevno od 7. do 9. in od 17. do 19. ure, razen nedelje.

Katastrski urad

V spomin

Sredi dela je po kratki bolezni nepričakovano usahnilo življenje jeseniškega zdravnika in družbenega delavca dr. Avgušтина TANCARJA. Redek je med domačini, ki ne bi poznal drobnega, skromnega moža z očali, kako s svojo zdravniško torbo hiti k bolnikom.

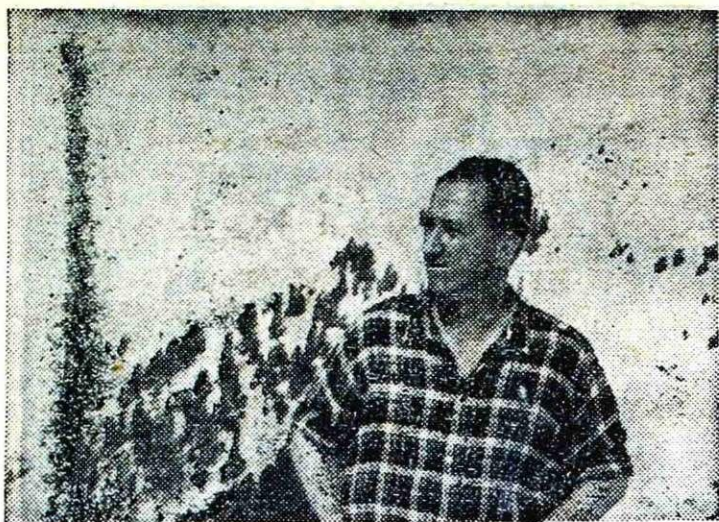
Dr. Avgustin TANCAR je bil rojen 12. 9. 1906 na Jesenicah. Po končanih študijah je bil nekaj let zdravnik v ljubljanski bolnici, leta 1934 pa je na Jesenicah odprl svojo lastno ordinacijo. Polnih 35 let je bedel nad življenjem in smrtjo Jeseničanov.

nov. Od vsega začetka se je zavedal, da brez zdravstvene vzgoje in zdravstvene kulture občanov tudi njegovo zdravniško poslanstvo ne bo tako uspešno, zato je vsa leta službovanja na Jesenicah posvetil mnogo svojega prostega časa zdravstveni vzgoji in zdravstveni kulturi. Najbolj uspešno je deloval v gasilstvu, kjer je članstvo usposabljal za prvo pomoč in imel številna zdravstvena predavanja. Po drugi svetovni vojni je bil več let tudi referent za saniteto pri občinski gasilski zvezi in član Gasilskega društva Jesenice, kjer je vodil mnogo sanitetnih tečajev in predaval gasilcem o prvi pomoči.

Tudi med narodnoosvobodilno borbo je ostal zvest svojim humanim načelom in z nasveti, zdravili in sanitetnim materialom pomagal bolnim in ranjenim borcem za svobodo.

Skoraj do zadnjega dne je zvesto opravljal svojo službo kljub utrujenosti, ki se mu je brala z obraza. Do zadnjega je ostal zdravnik v pravem smislu besede, zdravnik, človek in humanist.

Njegova zadnja pot je bila odraz hvaležnih občanov svojemu zdravniku, zaupniku in prijatelju.

STANE KOBLAR, zvezni instruktor za tehniko reševanja in izvedenec za plazove, se bo jutri, 29. marca, samo za kratek čas ustavil na razglednem počivalu, postal bo in se pozdravil z Abrahamom, ozrl se bo s petdesete serpentine svojega življenja na prehojeno pot. Sreča in zadovoljstvo mu bosta napolnila notranjost; lahko je ponosen na prehojeno pot in v petdesetih letih uspešno opravljeno delo za naš smučarski šport, planinstvo in še posebno za našo gorsko reševalno službo.

Pogled nazaj je graditelj mostov v prihodnost

Običajno so ljudje ob času svojega visokega jubileja utrujeni in zaskrbljeni zro v prihodnost. Stanetu Koblarju nihče, tudi in še posebej njegovi najboljši znanci, prijatelji, tovariši in sodelavci, ne bi mogli prisoditi, da se je povzpel v petdeseto leto in si nalaga na ramena šesto desetletje. Jubilar je zrasel v trdi in neizprosni šoli gora. Med obema vojnoma ga zasledimo kot veliko obetajočega smučarja, mladince med skalaši, vozil je drzne smuke in mojstrske loke, vi-jugal je kot najboljši v visokogorski smučarski šoli skalašev na Črnem vrhu, Pustem Rovtu, Rožci, na Voglu, Komni in na vseh ostalih smučiščih tedanjega časa, kjer so se šolali vsi naši predvojni smučarski asi. Kot perspektivni in veliko obetajoči alpski smučar je na vseh prireditvah in tekmah tudi v najostrejši domači in mednarodni konkurenci brezkom-promisno silil v ospredje in segal po najvišjih in težko dosegljivih lovorikah in zmagah. V vrstah skalašev se je koval iz odličnega alpskega smučarja tudi v plemenitega in požrtvovalnega, iskrenega, nesebičnega gornika, plezalca in alpinista.

V zrelega moža se je prekalil v času NOB na nevarnih kurirskih poteh in zvezah, kjer so mu bile zaupane težke in odgovorne naloge.

Po osvoboditvi je z le nje-mu lastno ljubeznijo nadaljeval pionirsko delo naših prvih organizatorjev gorske reševalne službe, kjer ga je čakalo ogromno odgovornega dela v korist zdrave rasti našega množičnega, rekreativnega ljudskega planinstva in vzpona našega visokogorskega in plezalnega športa in alpinizma. Bil je dober in odličen učenec naših starejših gorskih reševalcev, ki so ga učili plemenitega in požrtvovalnega dela v službi pone-

srečenih gornikov, ki so poleti in pozimi, podnevi in ponoči v gorah potrebni pomoči, dobrega nasveta ali dobre besede. Koblar se je povzpел v sam vrh naše gorske reševalne službe. Reševal je lažje, težje in celo smrtno ponesrečene gornike, smučarje, planince, plezalcé in alpiniste v najtežjih prepadnih in prevesnih stenah. Po temeljit-tem šolanju v številnih doma-čih plezalnih šolah, tečajih in taborih je okusil slast in znanje tudi v šolah med-narodne gorske reševalne or-ganizacije IKAR v Italiji, Svici, Franciji in Avstriji, kjer je pokazal in dosegal odlične uspehe.

Ne samo slovenska, temveč tudi jugoslovanska planinska organizacija sta mu zaupali veliko in odgovorno nalogo, ki zahteva popolnega in sposobnega ter predanega človeka. Poverjena mu je bila naloga načrtnega šolanja in izobraževanja ne samo gorskih reševalcev v Sloveniji, temveč v Jugoslaviji sploh. To nalogo in obvezo je Stane tudi opravil in jo še opravlja v veliko zadovoljstvo desetstisočev in desetstisočev ljubiteljev in obisko-valcev gora v Prokletijah, Durrmitorju, Prenju, Čvrtnici, savinjsko-kamniških planinah, Karavankah, in Julijskih Alpah. Iz njegove šole so izšli številni plemeniti, sposobni in požrtvovalni gorski reševalci, ki po vsej Ju-goslaviji nesebično skrbijo za varno in prijetno bivanje in hojo po gorah.

Stane Koblar se prav gotovo z zadovoljstvom ozira na prehojeno življensko pot. Za svoje delo v času NOB in v povojni graditvi našega planinstva in socializma je prejel številna priznanja in odlikovanja, ki naj mu bodo v dokaz, da hvaležno ljudstvo zna ceniti njegov trud in iz-

redno prizadevnost, ki jo je vložil v zdravo rast množičnega planinstva in za vzpon visokogorskega smučarskega športa in alpinizma. Prav po njegovi zaslugi je naša GRS priznana v domačem in med-narodnem merilu kot ena iz-med najboljše urejenih, orga-niziranih in sposobnih javnih služb.

Njegovo opravljeno delo prav gotovo predstavlja tr-den most med zaostalostjo,

preteklostjo in sedanjostjo ter prihodnostjo, v katero moramo vložiti še večje na-pore za popolno organizacijo in akcijsko sposobnost naših gorskih reševalcev v Jugo-slaviji.

Pri srečanju z Abrahamom naj bo Stane Koblar srečen in zadovoljen ob zavesti, da je svoje življenje daroval in žrtvoval tako plemenitemu delu. Ob življenskem jubile-

ju, ki je istočasno tudi nje-gov delovni jubilej, se mu zahvaljujemo za plemenito in nesebično opravljeno de-lo, predvsem pri vzgoji in šolanju naših slovenskih in jugoslovanskih gorskih reše-valcev. Naj praznuje praznik v zadovoljstvu in sreči z ja-snimi pogledi v velike načrte prihodnjih let

mu iz srca žele jeseniški gorski reševalci, alpinisti in planinci

Nekaj o lavinskih psih

Zadnja leta je med gorskimi reševalci v Sloveniji vse več tovarišev, ki jih veseli delo z lavinskimi psi. Nekateri so si s trdim delom, samoodpovedjo in izredno potrpežljivostjo vzgojili dobre, sposobne živali. Lahko trdim, da so bili to le redki. Vzgoja psa brez dreserja in napotkov ni bila lahka.

Alpske dežele kot Švica, Avstrija, Francija itd. imajo živahno zimsko-športno de-javnost, ne manjka pa tudi nesreč v plazovih. Nič čudne-ga torej, če imajo visoko razvito tehniko reševanja. Tudi reja in vzgoja lavinskih psov sodi v delokrog te or-ganizacije.

pomočkov. Bili smo bolj sa-mouki, kasneje smo navezali stike z Avstriji in Švicarji, ki so imeli znatno več izku-šenj kot mi.

Prvič so posegli v akcijo naši psi leta 1952 na Korošici. Psi Crt, Lesi in Rolf so hitro in uspešno izpolnili zadane

upanja, da bomo lahko prišli hitreje do živega ponesrečen-ca, kar je naš cilj in želja. Znano je, če je ponesrečenec dve uri pod snegom, da je komaj 20 % upanja, da še živi.

Vzgoja lavinskega psa je naporna in dolgotrajna. Za dobrega in sigurnega lavin-skega psa potrebuje vodnik dve do tri leta dela. Življenj-ska uporabna doba psa pa je največ do 11. leta starosti (v primerjavi s človekom pri 70. letu starosti). Cilj vzgoje lavinskega psa je, da išče ponesrečenca, zatrpanega v pla-zu. Zaradi tega je na vajah potrebno nešteto krat markir-rati ponesrečenca, tako da vodniki drug drugega zatrapa-jo v sneg, da jih psi iščejo.

Vodniki lavinskih psov mo-rajó vsako leto dokazati pred posebno komisijo GRS pri PZS sposobnost iskanja po-nesrečencev v plaz-u. Trenut-no imamo v Sloveniji eviden-tiranih 18 lavinskih psov. Najmočnejša ekipa je na Je-senicah, ki ima v okviru po-staje GRS svoj lavinski odsek. Več kakor polovico imamo na Jesenicah mladih psov, ki so na preizkušnji pokazali vse odlike. Z vestni-mi vajami bodo že naslednjo sezono resno sodelovali v raznih akcijah in lahko nudili v primeru nesreče hitro in uspešno pomoč.

Cveto

P. p.: Te dni se je vrnil iz Avstrije Zvone Ažman, ki je na povabilo avstrijske GRS s svojim črtom sodeloval na vajah lavinskih psov v južni Tirolski (Fragant).

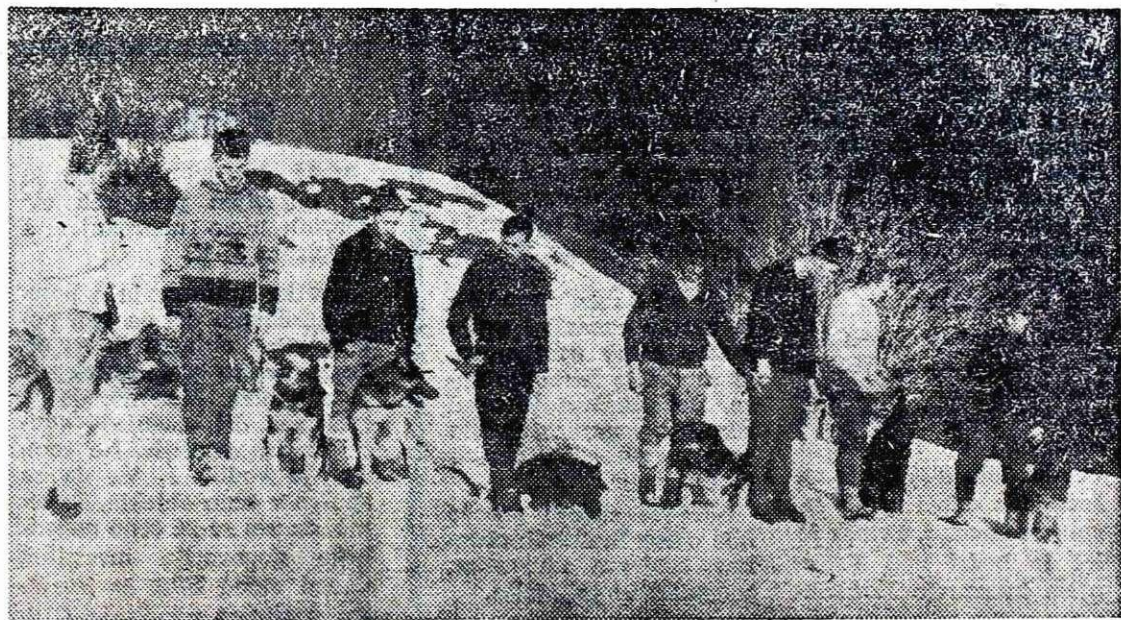

Iskanje ponesrečenca v plaz-u

Lavinski pes je poleg la-vinske sonde in detektorjev najzanesljivejši pomočnik za reševanje ponesrečencev iz-pod plaz-u. Lavinska služba se je pri nas začela v letu 1948. Kot vsak začetek je bil tudi ta težak, ker ni bilo mo-goče dobiti niti pisanih pri-

naloge. Na žalost so prispeli na kraj nesreče prepozno, pō-nesrečenec je bil mrtev.

Z razvojem tehnike se obe-tajo tudi za vodnike lavin-skih psov boljši časi. GRS je dobila helikopter, kateri je namenjen tudi za hitre inter-vencije pri nesrečah v go-rah. S tem je tudi dokaj več

Jeseniški lavinski odsek pri GRS Jesenice

Hvalnica lepotam naših gora

Ta dni je pri Državni založbi Slovenije izšla že druga knjiga umetniških fotografij našega sodelavca Jaka ČOPA pod naslovom **RAJ POD TRIGLAVOM**. Knjiga vsebuje 100 umetniških fotografij in je posvečena Julijskim Alpam. V zvezi s to novo knjigo umetniških fotografij smo avtorja, znanega goro-hodca Jaka Čopa, prosili za kratek razgovor.

VPRAŠANJE: Tvoja druga knjiga **RAJ POD TRIGLAVOM** je potrdila misli, ki so se nam že ob prvi Tvoji knjigi porajale, namreč, da to ni samo fotografski zapis lepot naših gora, ampak iskrena in posebna izpoved človeka, ki mu gore pomenijo drugi dom in paleta lepot, ki jo mnogi drugi ne poznajo ali hodijo mimo nje. Navdih za take umetniške stvaritve resnično lahko dobi le človek, ki je najtesneje povezan z lepotami in skrivnostmi našega gorskega sveta. Kaj bi nam lahko povedal ob Tvoji drugi knjigi, ob Tvojem novem slavonspevu lepotam naših gora?

ODGOVOR: Pri mojem delu je bila najtežja naloga ta, da sem moral pri izboru zajeti zelo obsežno področje Julijskih Alp. Težko je bilo poleg že 100 objavljenih motivov v prvi knjigi poiskati še 100 novih, ki bi bili značilni za območje, ki sem ga imel v programu in da se obenem izognem motivom, ki so bili kakorkoli že objavljeni. Marsikateri motiv sem imel v programu, ki je bil za oči izredno lep, pa vendar mi je delal velike težave, predno sem naletel na ustrezno razpoloženje ozračja — megle, oblaki, svetloba, senca. Tako sem se moral na posamezno področje večkrat vračati in čakati ure in ure, da sem na filmski trak ujel razpoloženje, ki je ustrezalo moji zamisli in zahtevam umetniške fotografije. Kako rad bi v svoj program vključil še marsikatero posebnost ali karakterističnost, ki sem jo ogledoval z vseh mogočih perspektiv, pa vendar nisem našel dovolj elementov, da bi jo posnel na filmski trak oziroma, da bi motiv dobil ustrezno mesto v moji knjigi.

V tej novi knjigi sem poizkušal zajeti pokrajino tudi tako, da bi knjiga uspešno služila tudi našemu turizmu in to ne v smislu neke vsi-

ljive reklame, temveč resničnega prikaza obraza naših gora. Zasedovati sem moral to, da ta del naše domovine prikažem čim bolj verodostojno, čeprav izbor posameznih motivov nekaterim ne bo všeč. Na primer motiv, ki sem mu dal naziv »Slutnja pomladi« in ki prikazuje Lepo Komno, v ozadju Mejo, Vrh nad Škrbino, Podrto goro, Mali in Veliki Kuk, Vrh Planje in Vrh Škrli, je posnet pomladi, ko je po rebrih že izginil sneg, medtem ko je v kotanjah in globačah še sneg. Navidezno nič posebnega, pa vendar je to edinstven posnetek. Objavljenih imam tudi nekaj motivov, ki so edinstveni, neponovljivi (»Strele trgajo nebo«, »Nevihla v maju« idr.) s čemer hočem povedati, da če se lotiš takega dela, moraš biti vedno na poti v dežju in soncu, v megli in viharju in v vseh letnih časih.

Mnogo enakih motivov sem večkrat slikal ob različnih vremenskih prilikah, da sem dobil ustrezno sliko. Rad bi imel v svojem izboru čim več posnetkov, ko se podijo megle po dolinah, kotanjah in obronkih gora ali ko se viharji poigravajo z njimi, kajti takrat šele gore zaživijo. V jasnem vremenu je slika bolj mrtva in ne daje pravega obraza naših gora. Morda koga moti, da ob tako silnem prodoru barvne fotografije vztrajam pri črno-beli tehniki. Le-ta me spremlja že od mladega in težko bi se odpovedal temu svojemu »konjičku«, razen tega pa je črno-belo fotografiranje mnogo bolj zahtevno. Motive moram izbirati take, ki imajo čim več svetlih in temnih kontrastov in čim več igre svetlobe in sence.

VPRAŠANJE: V Tvoji novi knjigi smo zasledili tudi izreden fenomen ali kakor si Ti nazval sliko »Igra narave«. Slika prikazuje devet metrov visoko kamnito gobo, posneto v grapi pod vasjo Krn.

Ali bi lahko za naše bralce razložil nastanek takega fenomena?

ODGOVOR: Kamnita goba pod vasjo Krn je edinstven primer v Julijskih Alpah, morda pa celo daleč naokrog. Alpinistom so bolj poznane ledeniške gobe. Nastanek kamnite gobe je dolgotrajen proces v naravi. Velika skalasamica je padla na grušč in ga pod seboj zelo stisnila. Okrog in okrog je voda odnašala grušč, pod skalo stisnjen grušč pa voda ni mogla odnašati in se je postopno spreminjal v konglomerat — sprimek. Tako je pod skalo samico nastal po dolgotrajnem procesu konglomerat podoben stebli gobe, na vrhu njega pa stoji zlizana skala kot glava gobe.

VPRAŠANJE: Izbor slik za Tvojo drugo knjigo je prav gotovo nastajal več let. Tudi posamezni motivi nas prepričajo, da si v ta najnovejši izbor vložil ogromno kilometrov prehojene poti in časa, saj so posamezni motivi enkratni in edinstveni. Ali nam lahko poveš nekaj o nastajanju knjige?

ODGOVOR: Uspeh pri izidu prve knjige me je spodbudil, da sem pred osmimi leti začel ponovno z delom, s fotografiranjem motivov za svojo drugo knjigo. Vse svoje ture v gore sem usmeril na to področje, ki zajema predgorje s Karavankami, bohinjski kot, območje od Baške grape do Krna, Trento, območje od Kanina do Mangart, Planico, Vršič in Krnco, Martuljek, Krmo, Kot in Vrata. Lahko rečem, da sem letno opravil poprečno 70 tur, včasih tudi po dve tedensko v vsakem vremenu in v vseh letnih časih. Pozimi sem bil bolj usmerjen v primorske gore, ker so visoki Julijci pozimi težje dostopni. Pri svojem delu oziroma pri izboru fotografij sem hotel biti čim bolj pester, da knjiga ne bi bila dolgočasna.

VPRAŠANJE: Ali nam lahko zaupaš Tvoje bodoče načrte s področja umetniške fotografije?

ODGOVOR: Imam v glavnem že pripravljen material za svojo tretjo knjigo, ki bo vsebovala tudi motive z gora, vendar bo bistveno drugačna od obeh sedanjih. Tako velikokrat sem bil visoko v gorah med viharjiki (od vetra, strel in drugih vremenskih razmer oguljena in razbita drevesa), mnogo sem tudi bral o njih in so mi tako blizu, da sem že zdavnaj sklenil, da bom njim namenil svojo tretjo knjigo. Posnel sem jih v okolju, v katerem sedaj samevajo in še vedno kljubujejo viharjem.

Najlepše je viharjike opisal dr. Julius Kugy in mislim to knjigo posvetiti ravno njemu kot poetu naših Julijskih Alp in oboževalcu viharjnikov. Moja tretja knjiga, ki nosi delovni naslov **ZIVLJENJE VIHARNIKOV**, bo pripoved, ki bo zajemala življenje drevesa visoko v

gorah od njegovega začetka do premaganega viharjika, ki ga že delno pokriva grušč in zemlja.

VPRAŠANJE: Res pravih kvaliteten in sodobnih planinskih fotografov je pri nas vedno manj. Ali Planinska zveza Slovenije in Planinska društva s čem pospešujejo nadaljnji razvoj planinske fotografije?

ODGOVOR: Na našem območju smo igrali precej pomembno vlogo v začetku planinske fotografije v predvojnem času. Da sedaj tega mesta ne zavzemamo več, se mi zdi, da je tudi vzrok v tem, da PZS premalo pospešuje planinsko fotografijo. Sodoben planinski fotoamater bi moral biti seznanjen z vso evropsko planinsko fotografsko literaturo. Še bolj nujno pa je, da bi se udeleževali planinskih foto razstav izven naših meja. Šele zad-

nji čas se je PZS predramila in spoznala, da je poleg drugega tudi za razvoj planinske fotografije treba žrtvovati nekaj denarja. Kajti s fotografijo lahko zelo veliko pripomoremo k razvoju turizma in še posebno planinstva. Dobra fotografija namreč pove mnogo več kakor ne vem koliko napisanih besed in mnogo bolj prepriča kakor beseda. Večjo podporo bo osrednja organizacija morala dati tudi izvenljubljskim planinskim fotoamaterjem in dobre mlajše fotoamaterje tudi materialno podpreti in jim omogočiti spoznavanje razvoja planinske fotografije v svetu.

Jaku ČOPU pri njegovem umetniškem ustvarjanju želimo, da bi tudi s svojo tretjo knjigo tako uspel kakor je z obema dosedanjima.

Slikarska razstava gosta iz Švice

V soboto, 29. t. m., bodo v mali dvorani Delavskega doma na Jesenicah odprli slikarsko razstavo slikarja in grafika **JOSEFA HAUSERJA** iz Švice. Gost se bo našemu občinstvu predstavil z osemindesetimi deli, ki predstavljajo bogat opus njegovega dolgoletnega slikarskega ustvarjanja. Razstavo, ki bo odprta do vključno 9. aprila, bodo odprli s kratkim kulturno-umetniškim programom.

Slikar in grafik **JOSEF HAUSER** je bil rojen 1908. leta v Wyhlen, Baden, Nemčija. Obiskoval je umetno obrtno šolo v Baslu ter slikarsko akademijo v Berlinu, Charlottenburg. Bil je učenec prof. Meida, prof. Strubeja in prof. Hoferja. Študij je zaključil z mojstrskim izpitom.

Iz političnih razlogov je emigriral v Švico. Njegov dom je Basel. Doslej je razstavljal v Nemčiji, Franciji in v Švici. Leta 1951 je prejel Hans Thoma nagrado južno badenske vlade.

Njegova dela so pretežno starejšega datuma, kar je razumljivo, saj je zajel v svoj opus olj in pretežno akvarela toliko sveta, da je že samo potovanje zahtevalo nekaj let.

AZIJA — Arabija, Turčija. **AFRIKA** — Maroko. **EVROPA** — Grčija, Albanija, Jugoslavija (Makedonija, Srbija, Črna gora, Dalmacija). To so dežele v obsegu njegovega delokroga.

Njegova pokrajina zajema značilnosti kraja s poudarkom na bogastvu obdelane zemlje. — V dobri tretjini eksponatov upodablja človeka od sadov njegovega dela do gostoljublja, ženitovanja, plesov, konjskih kupčij do pokopališča, ki naj pomeni dotrajanje življenja in začetek novega porajanja vstajenja in neslutnih podvigov.

S to razstavo se **DOLIK** srečuje s slikarjem, katerega dela niso tehnično izumetničena. Barva in čopiči so mu

le sredstvo za obsežno izpovednost, ki je prisrčna, odkrita in resnična. Prevzeti mora v današnjem likovnem jeziku še tako razvjenega ljubitelja likovne umetnosti. Z razumevanjem in užitkom se bo približal tem stvaritvam tudi naš delovni človek in odšel obogaten s spoznanjem del slikarja, ki črpa svojo ustvarjalno moč v približevanju krajev in ljudi doma in v širnem svetu.

Jože Čebulj

Anekdoti

V večji družbi se je nekdo zaupno obrnil k znanemu češkemu pisatelju Karlu Čapku in dejal:

»Ali ni tukaj malce dolgočasno?«

»Da, zelo,« odgovori Čapek.

»Ali bi ne bilo najbolje, če bi jo popihala?«

»Žal ne morem tega storiti,« pravi Čapek, »sem namreč gostitelj.«

Češki pisatelj Karel Čapek je prišel domov, ko so že petlini peli in njegova žena se ni mogla zdržati, da bi mu ne očitala:

»Ali te ni sram, Karel, da prihajaš tako pozno domov. Petlini že pojo!«

»Saj si jih ti nahujskala, kajne, Olgica?« ji dobrovoljno požuga Čapek.

Vice Vukov na Jesenicah

Z željo, da bi na Jesenicah ustvarili čim bolj razgibano kulturno prosvetno življenje, se je občinska Zveza kulturno-prosvetnih organizacij Jesenice skupaj z združenjem glasbenikov narodne in zabavne glasbe iz Zagreba dogovorila, da vsak mesec organizira na Jesenicah kvalitetni zabavno-glasbeni večer. Tako je 12. marca z velikim uspehom pela na Jesenicah Zdenka Vučković, 15. aprila pa Jeseničanom in okoličanom organizatorji pripravljajo novo presenečenje in sicer zabavno-glasbeni večer z Vicem Vukovom. Poleg njega se bo na reviji predstavilo

še nekaj mlajših, vendar znanih hrvaških pevcev, drugo presenečenje pa bo prav gotovo nastop zagrebških manekenk z nekaterimi modnimi novostmi.

Že prvi večer z Zdenko Vučković je dokazal, da gre za res kvalitetne večere, medtem ko bo glasbeno zabavni večer z evropsko znanim pevcem Vicem Vukovom prav gotovo še posebno doživetje.

Enako kvalitetni večeri so v programu Zveze tudi v maju in juniju, z njimi pa bodo nadaljevali tudi v jeseni. Pogodba za nastop Vice Vukova na Jesenicah 15. aprila je že sklenjena.

Izredna predkongresna skupščina

Minulo sredo, 19. t. m., je bila v Delavskem domu pri Jelenju izredna predkongresna skupščina občinske Zveze kulturno prosvetnih organizacij Jesenice. Poleg članov sveta in delegatov so se je udeležili tudi predsednik občinskega odbora Zveze združenj borcev NOV Franc Konobelj-Slovenko, predstavnik občinskega komiteja ZKS Slavko Tuma in predstavnik občinskega sindikalnega sveta Janko Burnik. Na skupščini pa smo pogrešali še druge predstavnike, ki so bili prav tako vabljeni na skupščino.

Po uvodnih formalnostih je sledil referat predsednika sveta Zveze Joža Varla, ki je v prvem delu kritično ocenil dosedanje kulturno-prosvetno gibanje v občini, v drugem delu pa je nakazal smeri in pota za bodoča prizadevanja in snovanja na kulturno-prosvetnem področju v občini. Njegovemu referatu je potem sledilo poročilo predsednika odbora za odkup in ureditev Finžgarjeve rojstne hiše pri svetu Zveze Janeza Svoljšaka. Poročevalec je kronološko orisal vso dosedanje pot prizadevanj za uresničitev akcije, ki se je začela že leta 1963 in ki bo v letošnjem letu po vsej verjetnosti kronana z otvoritvijo Finžgarjeve rojstne hiše v zgodovinsko umetnostni muzej. Odbor je v zadnjih dveh letih opravil izredno obsežno in pomembno delo. Po poročilu blagajnika Ivana Capudra je sledila razprava, v kateri je sodelovalo 11 delegatov.

Na skupščini so potem izvolili še Janeza Kavčiča in Miha Cenca kot delegata naše občine na V. kongresu Zveze kulturno prosvetnih organizacij Slovenije, ki je

27. in 28. marca v Ljubljani. V nadaljevanju so še sprejeli nekatere spremembe v predsedstvu sveta Zveze in sicer so razrešili Lojzeta

Jerama, Mirka Knifica in Franca Rekarja, na njihovo mesto pa so izvolili Janeza Svoljšaka, Janka Pribošiča in Ljubico Mali.

Skupščina je odprla in nakazala številna vprašanja, o katerih bo potrebno intenzivno razpravljati, da dosežemo čim boljše povezavo in sodelovanje vseh dejavnikov na področju kulturno-prosvetnega dela in ustvarjanja v občini.

Pesem železarjev vedno kvalitetnejša

JEKLAR, moški pevski zbor jeseniških železarjev, ki mu predseduje inž. Stanko Čop, se iz leta v leto izpopolnjuje. Iz skromnega 14-članskega pevskega zbora martinjarjev se je razvil v 50-članski pevski zbor jeseniških železarjev, ki ga čakajo v letošnjem jubilejnim letu velike naloge. Trenutno se zbor pripravlja za snemanje na RTV Ljubljana. Snemanje je predvideno v pričetku prihodnjega meseca.

Poleg nastopov doma ima zbor predvideni gostovanja v ftozah in na Ravnah ter dnevno gostovanje po Avstriji. Sodeloval bo tudi na osrednji proslavi ob počastitvi 100-letnice Železarne. Na jesen pa želi prirediti jubilejni koncert s sodelovanjem zborov štorskih in ravnskih železarjev ter delavskega pevskega zbora iz Beljaka. Pevci

se zavedajo nalog, zato se vaj udeležujejo polnoštevno in manjkajo le tisti, ki so v službi. Prav pa bi bilo, da bi tudi tem ob zadnjih vajah omogočili udeležbo. Odbor zbora sodeluje s predsednikom komisije za kulturo in prosveto pri IO sindikata Železarne Stankom Torkarjem. Deležen pa je tudi polnega razumevanja s strani predsednika IO sindikata Železarne Srečka Mlinariča, ker je sindikat njegov pokrovitelj. Naklonjenosti, ki jih je zbor deležen pa bi se morali pevci še v večji meri zavedati in po potrebi žrtvovati tudi kako uro lastnega, ali brezplačnega dopusta za študij.

Ob že pokazanem razumevanju pokrovitelja in ob čimboljšem organizacijskem delu odbora pod vodstvom inž. Čopa in s popolno poglobitvijo pevcev v študij, bo pesem jeseniških železarjev v letošnjem letu zadonela doma, v slovenskih železarskih krajih in v zamejstvu tako, da bo pomenila dostojno počastitev 100-letnice železarne Jesenice.

Novo premiero na jeseniškem odru — DOBRI ČLOVEK IZ SECUANA — je zelo domiselno zrežiral Bojan Čebulj

film ● film ● film ● film ● film ● film

Družinske zadeve

Družinske zadeve — kakšen neopredeljen pojem (možno bi se reklo fenomen). Jenny, mlada, lahko tudi lepa, se bo poročila z očarljivim in, takšen je videz (ki se kasneje izkaže kot bistvo), plašnim izbrancem njenega srca... Potem pa še poroka v tradicionalnem pomenu, torej poroka kot se za družini Fittom in Pirger spodobi, čeravno je Arthur sila nespreten pri dejanju, ki ju zavezuje pred vsemogočnim... Oh, poroko je seveda treba proslaviti, in tako se tudi zgodi. In kaj sledi bakanaliziranju? Prva poročna noč, seveda! Šment! Jenny in Arthur sta v zadregi, prijatelj jima zagode z zakonsko posteljo...

Takšni uvodni sunki v podzavesti so obetajoči in kar kličejo po komentarju. Človek si veliko obeta, pa vendar iz tega ni nič. Tradicija reka »Ne hvali dneva pred

nočjo« tokrat še kako velja. Kar se kasneje odvija, ali zavija pred nami v prostoru, ki mu pravimo kinografska dvorana, je neznatno v svoji neprečiščenosti, filmski in oblikovni. Angleški film Družinske zadeve je film, ki v rešetno hoče zajeti vodo, ampak dejstvo je, da v rešetno ne more ostati voda. Takšen je pač zakon narave, kar zadeva specifičnosti vode.

Družinske zadeve sprva obljublja celo neke majhne primerjave s Shakespearovimi junakoma — Romeo in Julijo; pri poročnem obredu pa niti misel na Katharino in Petruchia iz Ukročene trimoglavke ni niti predrzna. Prav lahko bi Družinske zadeve bile namigovanje na te junake. Toda kasnejši razvoj dogodkov teče v okrilje sentimentalnosti in angleškega nehumorja (po domo) in ostane pri glavnem problemu mladoporočencev, ki se ne razumeta, ker ne vesta kako... skratka Jenny je nedotaknjena devica in to čimprej noče biti več. Da bi vse to razrešili, so se tisti, ki so film naredili, zatekli k preprosti banalnosti, zevajočih v prizorih samih in temati. Lahko bi se bili osredotočili k psihološkim problemom obeh zakoncev. Resnica je, da tako z Arthurjem in Jenny nekaj ni bilo v redu. Je bila to pri Arthurju frustracija? (Oče ga je v borbi z dlanmi pognal v kozji rog), ali morda labilnost same njegove psihe? Jenny pa ravno tako (zelo slabo je okarakterizirana) ne ve, kaj početi z možem. Zateka se s svojimi platoničnimi (ljubezenskimi) nagnjenji k Arthurjevemu bratu Goeffu. Toda tudi ta beg v zatočišče ni moč označiti kot preobrazbo.

Naj je lik starega Fittona še tako hudomušen in pronicljiv, da celo originalen je, ostane spomin na Družinske zadeve kaj klavrn. Rešeto je ostalo brez vode. Gotovo je, da rešeto ni ostalo prazno — na njem se je (verjetno) zbralo dovolj funtov. Film je tako uglašen, da tistim, ki dosti ne zahtevajo, nudi dovolj, tistemu, zahtevnemu pa še dober posnetek ni.

na

Misli

Ljubosumje se z ljubeznijo vedno rodi, a jo pogosto preživi.

So zasluge brez plemenitosti, toda ni je plemenitosti, ki ni bila brez zaslug.

La Rochefoucauld

Alpski smučarji zadnjo nedeljo

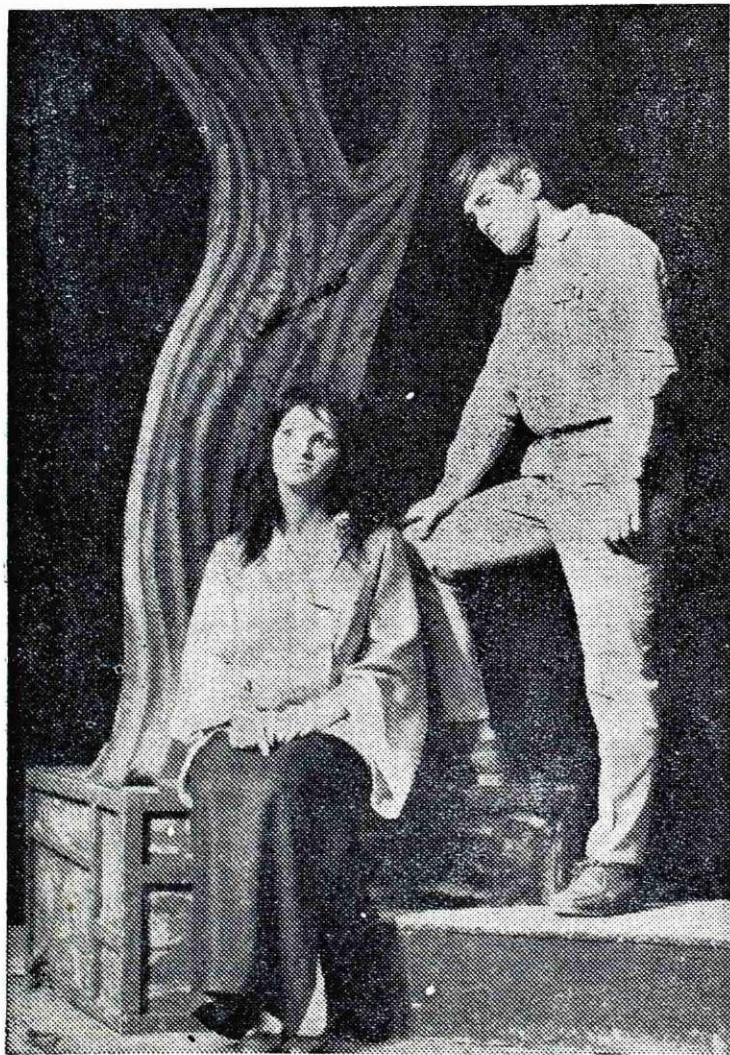
V nedeljo, 23. 3. 1969 so smučarski dosežki v Planici vsekakor zasenčili vse ostalo dogajanje na belih poljanah. Alpski smučarji so se pomerili na raznih tekmah. Močna mladinska ekipa je startala na Ravnah v veleslalomu. Pohvaliti je treba mlajšo mladinko Bredo Krušic, ki je šele letos pričela resno vaditi in tekmovali in že kaže prve uspehe. Bernik (Kr. gora) in Saksida sta že poznani imeni pri mlajših mladincih in smo ju že večkrat videli med prvimi.

REZULTATI — MLAJŠI MLADINCI: 1. Bernik (Jes. Kr. gora) 1:23,6, 2. Saksida (Jes.) 1:30,3, 3. Potočnik (Ravne) 1:32,1, 4. Šunkar (Kamnik) 1:32,1; MLAJŠE MLADINKE: 1. Matvoz (Ravne) 1:36,2, 2. Jež (Ravne) 1:43,7, 3. Krušic (Jes.) 1:45,9, 4. Seličar (Branik) 1:47,3; STAREJŠI MLADINCI: 1. Germačnik (Črna) 1:25,7, 2.

Zupan (Akad.) 1:26,6, 3. Štraus (Jes.) 1:27,2, 4. Elvič (Branik) 1:28,4.

V Bolgariji sta startala na Vitoši na veliki mednarodni prireditvi v VSL in SL Marolt z Jesenic in Soklič iz Tržiča. V veleslalomu je bil Marolt 23., Soklič pa 30. v slalomu sta bila diskvalificirana.

V Arosi (Švica) sta startala na veliki mednarodni tekmi v slalomu Jakopič in Pesjak. Blaž Jakopič je zasedel 24. mesto, Boris Pesjak pa 31. med 70 tekmovalci.

V sredo 26. t. m. je amatersko gledališče Tone Čufar uprizorilo (tretjo premiero) igro B. Brechta — DOBRI ČLOVEK IZ SECUANA. Zelo dobro je naslovno vlogo Šen Te tolmačila Darinka Koroščeva (na sliki)

Kaj bomo gledali v kinu

Kino RADIO

29. in 30. marca danski barvni film **ODKRITJE LJUBEZNI**, v režiji Anelize Moinehe, v glavni vlogi Ole Soltoft, ob 17. in 19. uri.

31. marca amer. barvni film **DVOBOJ PRI DIABLU**, v režiji Ralpa Nelsonsa, v glavni vlogi James Garner, ob 17. in 19. uri.

1. in 2. aprila angl. barvni film **SMEŠNE STVARI SO SE DOGODILE NA POTI V FORUM**, v režiji Richarda Lesterja, v glavni vlogi Zero Mostel, ob 17. in 19. uri.

3. aprila španski barvni film **PEVEC POTEPUH**, ob 17. in 19. uri.

4. aprila ital. barvni film **PRINCU JE POTREBNA DEVICA**, v glavni vlogi Vittorio Gassman, ob 17. in 19. uri.

5. aprila ital. barvni CS film **ZA DOLAR VEC**, v režiji Sergia Leona, v glavni vlogi Clint Eastwood, ob 17. in 19. uri.

Kino PLAVZ

29. in 30. marca angl. barvni film **SMEŠNE STVARI SO SE DOGODILE NA POTI V FORUM**, ob 18. in 20. uri.

31. marca in 1. aprila danski barvni film **ODKRITJE LJUBEZNI**, ob 18. in 20. uri.

2. aprila španski barvni film **PEVEC POTEPUH**, ob 18. in 20. uri.

3. in 4. aprila amer. barvni CS film **NENAVADNA KRAJA**, ob 18. in 20. uri.

5. aprila franc. barvni CS film **SMER SANTA KOSTA**, ob 18. in 20. uri.

Kino DOVJE

29. marca amer. barvni CS film **ZGODBA O JESSY JEMSY**.

30. marca angl. barvni film **UPORNIK PRERIJE**.

3. aprila danski barvni film **ODKRITJE LJUBEZNI**.

5. aprila amer. barvni CS film **NENAVADNA KRAJA**.

Kino ZIROVNICA

30. marca amer. barvni CS film **ZGODBA O JESSY JEMSY**.

2. aprila danski barvni film **ODKRITJE LJUBEZNI**.

6. aprila amer. barvni CS film **NENAVADNA KRAJA**.

Kino KRANJSKA GORA

29. marca amer. barvni film **UPORNIK PRERIJE**.

30. marca amer. barvni CS film **NENAVADNA KRAJA**.

3. aprila angl. barvni film **SMEŠNE STVARI SO SE DOGODILE NA POTI V FORUM**.

5. aprila danski barvni film **ODKRITJE LJUBEZNI**.

Gledališče

V petek, 28. 3., ob 19.30 uri: B. Brecht **DOBRI CLOVEK IZ SECUANA** — Igra — Za abonma PETEK in IZVEN.

V soboto, 29. 3., ob 19.30 uri: B. Brecht **DOBRI CLOVEK IZ SECUANA** — Igra — IZVEN.

V nedeljo, 30. 3., ob 19.30 uri: B. Brecht **DOBRI CLOVEK IZ SECUANA** — Igra — Za abonma NEDELJA in IZVEN.

Vse ljubitelje gledališča, kakor tudi gledališke abonente opozarjamo na novo premiero Brechtove igre **DOBRI CLOVEK IZ SECUANA**, zlasti še, ker bo igra na sporedu le krajši čas. Zato čimprej izkoristite priložnost in si oglejte igro, vstopnice pa si zagotovite z rezervacijo na telefon 82-200.

NAJDENA URA

V petek, 21. t. m. je bila na Titovi cesti med hotelom Korotan in hotelom Pošta najdena moška zapestna ura. Lastnik jo lahko dobi pri tov. Koširju na Zavarovalnici Jesenice, Titova 16.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega brata in strica

ALBINA KLEMENČIČA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrekli sožalje, vsem znancem in prijateljem, ki so dragega pokojnega spremili na njegovi poslednji poti.

Posebno zahvalo smo dolžni upravi socialnega zavoda Dr. Franca Berglja za njihovo skrb, ter dobrim sosedom družinam Čufarjevi, Štrosovi in Potočnikovi za veliko pomoč.

Enako smo dolžni zahvale tovarišu Francetu Trevnu za lepe poslovilne besede na grobu pokojnika ter železarski godbi in pevcem Društva upokojencev za njihovo ganljivo slovo.

Vsem lastnikom osebnih avtomobilov naša iskrena hvala za njihovo uslugo.

Zalujoči: brata Pavel in Filip z družinami, sestra Cila in ostalo sorodstvo.

Ob boleči izgubi našega ljubega moža, očeta in starega očeta

ANTONA DOVZANA

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem, kolektivu elektro delavnice železarne Jesenice, GEŽ, Vezeniini Bled, prostovoljnemu gasilskemu društvu Zasip, ki so ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje ter nam izrazili sožalje.

Posebno zahvalo smo dolžni govornikom ob odprtem grobu tov. Mihui Ferčejui in Klinarju, nadalje dr. Rusu, dr. Ulčarjevi in dr. Lubeju za dolgoletno zdravljenje.

Zalujoči: žena Marija, sinovi Viktor, Ivan z družino in Albin z ženo Julko, hčerki Marica in Francka ter ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža, očeta, starega očeta in tasta

LEOPOLDA SVETELJA

se najlepše zahvaljujem vsem, ki so v težkih dneh sočustvovali z nami.

Zahvaljujemo se upravi železarne Jesenice, oddelku HTV, sindikalnemu odboru prometnega oddelka in Društvu upokojencev Javornik.

Posebno se zahvaljujemo sodelavcem iz kurilnice in vlečne službe za cvetje, poslovilne besede in izkazano poslednjo čast.

Isto sorodnikom, dobrim prijateljem in znancem za nesebično pomoč, vsem darovalcem cvetja, voznikom osebnih avtomobilov in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalujoči: žena Marjeta, hčerka Vida in sin Poldi z družinama.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega moža in očeta

dr. TANCAR AVGUSTINA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so v tako velikem številu in s tihim spoštovanjem spremili nepozabnega na njegov poslednji dom, darovali vence in cvetje ter nam izrekli ustno in pismeno sožalje.

Posebej smo hvaležni primariju dr. Brandstetterju, prof. dr. Žaklju in prof. dr. Košaku za trud, da bi nam ohranili drago življenje. Naša hvaležnost velja tudi Gasilskemu društvu in Gasilski zvezi Jesenice za izkazano zadnjo čast in spremstvo ter govornikom na grobu.

Za ganljive besede ob grobu se toplo zahvaljujemo tudi prof. Kolarju, direktorju Zdravstvenega doma Jesenice dr. Benediku ter upravniku Zavoda Franca Berglja tov. Sokliču.

Vsem in vsakemu posebej še enkrat priskrba hvala!

Zalujoča žena Marija s sinovoma.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi našega dragega sina, moža, očka in brata

JANEZA KOKALJ

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali vence in cvetje.

Iskrena hvala njegovim prijateljem, znancem in sodelavcem železarne Jesenice, godbi in pevcem, govornikom za poslovilne besede in sosedom za pomoč. Hvala vsem, ki so nam izrazili sožalje in vsem tistim, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Zalujoči: mama, žena Silva z Mojco, brat Jure in ostalo sorodstvo.

Na osnovi člena 28 pravilnika o delovnih razmerjih železarne Jesenice dajemo naslednjo

OBJAVO

za prosto delovno mesto v gostinski enoti »Železar« — restavracija Kazina

kletar

POGOJI:

a) kvalificiran kletar s strokovnim izpitom iz kletarstva ali absolvent kmetijske vinarske šole

b) da je najmanj 1 leto zaposlen kot kletar

Pismene prijave z osnovnimi podatki, navedbo šolske in strokovne izobrazbe sprejema kadrovske sektor 15 dni po objavi.

Kadrovski sektor

DELAVSKA UNIVERZA JESENICE

bo priredila v aprilu na Jesenicah začetni in nadaljevalni

KROJNO ŠIVILSKI TEČAJ

Pri vpisu je treba plačati 30 dinarjev akontacije. Vpišete se lahko vsak dan, razen sobote na Delavski univerzi Jesenice, Titova 64/II. Informacije po telefonu 82-427.

ZAHVALA

Ob težki izgubi dragega moža, očeta in starega očeta

IVANA BELEC

se iskreno zahvaljujemo zdravnikom in osebju internega oddelka bolnišnice na Jesenicah za zdravljenje ter skrb in nego med njegovo boleznijo. Zahvaljujemo se sostanovalcem in stanovalcem iz sosednjih blokov za denarno pomoč in venec, še posebej pa družinam Ljuta, Habjanič in Bohinc za vso pomoč v dneh težke izgube. Iskrena hvala sodelavcem, sošolcem hčerke Metke in ostalim darovalcem vencev in cvetja, sodelavcem elektro vzdrževanja, dnini Kambič v valjarni 2400 in sodelavkam hčerke Janke za zbrano denarno pomoč. Zahvaljujemo se godbenikom za žalostinke, obratovodju inž. Koselju in tov. Tušarju za poslovilne besede ob odprtem grobu, voznikom osebnih avtomobilov za dragoceno uslugo ter vsem, ki so se poslovlili od njega, ga spremili na zadnji poti in sočustvovali z nami.

Zalujoči: žena Hilda hčerke Metka in Janka ter Mira z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem kolektivu elektro jeklarne in sindikalnemu odboru za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla kakor tudi moji družini, ker sem na zdravljenju na Golniku.

Velid Džafić

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektro jeklarne se zahvaljujem za denarno pomoč, ki mi je bila zelo dobrodošla.

Anton Zupan
elektro jeklarna

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru elektrodne odelka se iskreno zahvaljujem za darilo, ki sem ga prejela ob odhodu iz železarne, sodelavkam in sodelavcem pa želim na njihovih delovnih mestih še veliko uspehov.

Fanika Sodja

ZADNJA VEST

V torek, 1. aprila se bo na poti na gostovanje v Bolgarijo na Jesenicah v zgornjih prostorih KAZINE za krajši čas ustavil najpopularnejši angleški beat ansambel. Na željo jeseniških gostiteljev bodo zaigrali tudi nekaj lastnih skladb. Njihov prihod pričakujemo med 17. in 18. uro.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 11. ŠTEVILKE

Vod.: 1. Platon, 7. pastor, 12. robida, 13. ara, 14. ki, 15. Ike, 16. opora, 18. Pla, 19. mala, 21. or, 22. moral, 24. Al, 25. toreko, 28. fant, 29. kov, 30. loj, 32. zoo, 33. polet, 35. vatel, 37. Pad, 38. sol, 40. ton, 41. ocet, 43. kipar, 45. EU, 47. tikva, 49. ss, 50. Rems, 52. res, 53. poten, 56. mik, 57. en, 58. til, 59. talilo, 61. strast, 62. ogorek.

REŠITEV KRIŽANKE IZ 9. ŠTEVILKE

Vod.: 1. bakala, 7. aparat, 13. Ofarim, 14. mikado, 15. vrša, 16. era, 18. okat, 19. Lia, 20. abota, 22. age, 23. ak, 24. snažiti, 26. im, 27. amid, — a —, 29. Endo, 31. Ares, 32. Anlu, 33. srez, — r —, 35. tebe, 37. ef, 38. Kirakat, 41. MS, 43. SOS, 45. Tacit, 46. kit, 47. krpa, 49. maj, 50. viri, 51. izotop, 53. Erevan, 55. Marina, 56. vizita.

Planica ponovno največja in najdaljša

V petek že v zgodnjih jutranjih urah so brzeli polni avtobusi nestrpnih gledalcev v dolino pod Poncami. Levo od obeh »manjših« velikank sta po zamisli pokojnega inž. Stanka Bloudka, nestorja našega skakanja in neutrudljivega graditelja skakalnic, ki so ponesle sloves Planice v svet, skonstruirala novo velikanko brata Janez in Lado Gorišek.

Že prvi dan je presegel vsa pričakovanja. Tekmuje 10 držav, od katerih ima ČSSR najmočnejšo ekipo pod vodstvom Raške. Tudi naši so nastopili v močnem zastopstvu. Vseh skakalcev je bilo 57, kar je do sedaj nekaj nov »rekord« po udeležbi.

Prvi predskakalec na novi velikanki je bil Peter Štefančič, ki je pristal pri 119 metrih s padcem. Za predskakalce so zadonele fanfare Planica 69 in naši najboljši alpski smučarji so se z zastavami držav udeleženk spustili po strmih odskočišču. Po državni himni se je uradno začela Planica 69. Po seriji skokov je s startno številko 56 startal Björn Wirkola (NDR) in v odličnem in dolgem letu doskočil pri 156 m, kar je bil nov svetovni rekord! Prvi dan poletov v dolini pod Poncami smo videli 13 padcev, vendar se je vse srečno končalo. Poprečni skok je bil 116 m.

V soboto se je zbralo pod novo skakalnico okrog 35.000 gledalcev, da bi občudovali res prave junake, letalce na smučeh. Že v prvi seiji je Jiří Raška (ČSSR) — lahko povemo tudi to, da sta brata Gorišek pri načrtovanju skakalnice delala na podlagi podatkov Raške (hitrost na mostu, parabola leta, naklon, držo...) — izenačil komaj 24 ur stari rekord Wirkole. Le-ta je startal za Raško in postavil novo znamko 160 m. Gledalci so bili navdušeni in razvnel se je pravi dvoboj med Raško in Wirkolo. V drugi seriji je Raška s startno številko 37 »ujel« let in vlekel, vlekel v lepem slogu čez oznako 160 m. V areni je zahrumelo, po natančnih meritvah so izmerili 164 m — spet nov svetovni rekord. Raška je nestrpno pričakoval številko 46 — Wirkola, ki je

poletel 162 m. V zadnji seriji iz tretjega naleta so se izkazali Queck 146 m, Wolf 159 m, Matouš 148 m s padcem in Hubač 150 m. V soboto je bil izmed naših najboljši Bran-ko Dolhar s skoki 132, 136, 135 m. Našim tudi drugi dan poletov ni šlo preveč dobro.

Nedelja — zadnji dan poletov na mogočni velikanki pod Poncami. Kolone avtobusov in osebnih avtomobilov so počasi in vztrajno »prodrale« proti Ratečam. Vse je zanimalo, ali bo uspelo kateremu od favoritov postaviti nov svetovni rekord.

Po otvoritvenih formalnostih je pokrovitelj Planice 69 predsednik Josip Broz — Tito dal privoljenje za pričetek tekmovanja. Med gledalci je vršalo. Sami lepi poleti in izredne dolžine. Raška je s skokoma daljšima za 13 m in 7 m premagal Wirkola. Presenetili so tudi naši, ki so skakali veliko bolje kot v petek in soboto. Peter Štefančič je že v prvi seriji iz tretjega zaleta pristal pri 147 m in po osmih letih postavil nov jugoslovanski rekord, ki ga je v zadnji seriji še izboljšal na 150 m.

Tekmovanje se je bližalo koncu. Na start je čakalo samo še nekaj tekmovalcev. Dvajsetletni Wolf, doma iz Bratterrode, visok 174, je pripravljen novo presenečenje. V visokem letu je pristal pri znamki novega svetovnega rekorda 165 m. Navdušenje je bilo izredno.

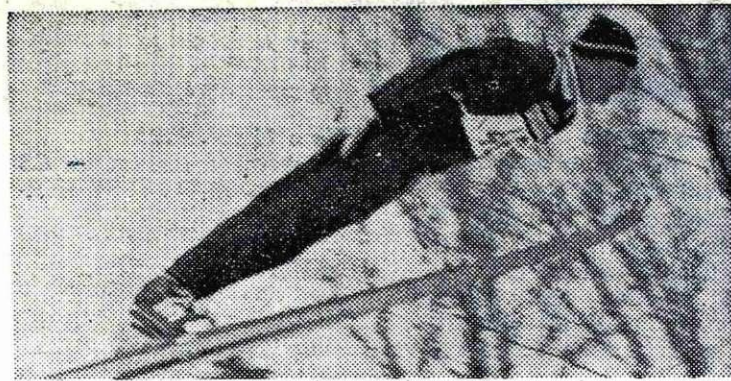
KONČNI REZULTATI (v konkurenco so štet po en skok iz prvega dne in po dva skoka iz drugega in tretjega dne, mi pa navajamo vse dosežene skoke in ne samo tistih za konkurenco): 1. Raška — ČSSR (148, 130, 136, 156, 164, 144, 152, 154, 156) 895,0; 2. Wirkola — Norv. (135, 156, 134, 160, 162, 145, 139, 147, 162)

889,0; 3. Wolf — NDR (123, 132, 127, 135, 156, 159, 142, 149 p, 165) 841,5; 4. Queck — NDR (137, 149, 144, 145, 150 p, 146, 127, 148, 161) 840,5; 5. Hubač — ČSSR (136, 132, 118, 133, 147, 150, 133, 137, 154) 818,0; 6. Grini — Norveška (146, 114, 117, 147, 137, 134, 125, 139, 139) 796,0; 7. Schmidt — NDR (118, 124, 132, 146, 145, 129, 139, 143, 148) 784,0; 8. Napalkov — SZ (123, 122, 154 p, 120, 135, 133, 138, 132, 148) 773,5; 9. Doležal — ČSSR (138, 137, 123, 149, 150, 160) 773,0; 10. Kiehl — NDR (123, 128, 130, 145, 154, 142, 125, 126, 142) 771,0; 11. Kröhl AUS (116, 125, 126, 129, 129, 132, 123, 149, 143) 754,0; 12. Matouš — ČSSR (92 p, 151 p, 130 p, 124, 143 p, 163 p, 157 p, 150, 163 p) 743,0; 13. Štefančič (126, 114, 118, 113, 118, 122, 147, 125, 150) 738,0; 19. Dolhar (112, 121, 121, 132, 136, 135, 116 p, 120, 126) 694,5; 24. Mesec (103, 118, 102, 122, 113, 120, 166 p, 122, 143) 671,0; 32. Pudgar (111, 111, 110, 124, 92 p, 101, 107, 116, 127) 631,5; 33. Zajc (96, 100 p, 103 p, 102, 118, 110, 110, 118, 138) 628,5; 34. Eržen (116,5, 110 p, 106 p, 119, 117, 111, 115, 110, 106 p) 623,0; 37. Pečar (115,115, 117, 98, 109, 101, 107, 113, 122) 605,5; 39. Smolej (107, 106, 96, 93, 104, 109, 102, 101, 127) 589,5; 43. Jurman (108 p, 111, 118, 108 p, 106 p, 110 p, 112, 113, 126) 562,5; 45. Giacomelli (86 p, 96, 95 p, 103, 104, 105, 103, 97, 103) 535,0; 46. Nahtigal (97 p, 93 p, 98, 10, 93, 94, 92, 94, 103) 514,0; 55. Prelovšek (111 p) 92,5.

Podelitev plaket in razdelitev nagrad je bila v nedeljo v hotelu Topice na Bledu.

Letošnja Planica je presegla vsa pričakovanja. Doseženi so bili novi državni in osebni rekordi. Kar devetkrat je bil zrušen svetovni rekord. Vse to je poleg odlične organizacije privedlo do navedenih rezultatov. Planico spet najverjetneje, najdaljšo in najboljšo skakalnico na svetu.

M. Kunšič

WIRKOLA — Norveška se je v hudi borbi z Raško — ČSSR uvrstil na drugo mesto

DOLEŽAL — ČSSR, se je kljub izrednim dolžinam uvrstil na deveto mesto

Atleti pred novo sezono

Atleti pozimi niso mirovali. Z redno vadbo so pričeli že v začetku decembra lani. Vadbe so imeli v telovadnici TVD Partizan Jesenice in sicer dvakrat tedensko. V tej sezoni so prvič trenirali tudi dekleta. Kaže, da je klubu le uspelo formirati jedro ženske atletske ekipe. Dekleta so prizadevna in jih trenira prof. Marica Papler. Atleti pa so vadili pod vodstvom trenerja Rakovca in Čebaška.

Nedavno so izvedli klubsko pregledno tekmovanje v telovadnici v nekaterih disciplinah.

TEHNIČNI IZIDI:

Poligon — moški: 1. Čufar 18,0, 2. Jelovčan 18,1, 3. Sovorgnani 20,2 (12 tek.); ženske: 1. Vidic 24,1, 2. Mimi Purger 24,6, 3. Filipaj 25,0 (5 tek.).

Skok v daljino z mesta — moški: 1. Stres 271, 2. Debevc 259, 3. Brane Pretnar 259; ženske: 1. Mimi Purger 212, 2. Kati Purger 195, 3. Filipaj 194.

Met težke žoge — moški: 1. Debevc 13,20, 2. Jelovčan 12,30, 3. Sovorgnani 12,10; ženske: 1. Vidic 7,30, 2. Subic 7,10, 3. Mimi Purger 4,95.

Skok v višino — moški: 1. Jelovčan 160, 2. Kerkoč 160, 3. Debevc 155; ženske: 1. Kati Purger 130, 2. Mimi Purger 125, 3. Vidic 125.

Troskok z mesta — moški: 1. Stres 7,95, 2. Čufar 7,87, 3. Jelovčan 7,85; ženske: 1. Mimi Purger 6,50, 2. Kati Purger 6,15, 3. Vidic 6,0.

Nekaj rezultatov je glede na pogoje tekmovanja prav zadovoljivih in so posledica redne ter sistematične vadbe posameznikov. Po drugi strani pa lahko z zadovoljstvom ugotovimo, da se v atletskem kolektivu vsa dejavnost odvija po vnaprej zasnovanih programih dela.

Za letošnjo atletske sezono so se odločili za obsežnejši

program tekmovanj in prireditve. Pomembnejša tekmovanja velja posebej omeniti kot: štafetni tek po ulicah Jesenic za memorial Stanka Zupana, »Iščemo najhitrejšega pionirja in pionirko«, dvoboj Jesenice : Beljak in Jesenice : Kamna gorica, nastop atletske reprezentance Slovenije v juniju, klubsko prvenstvo itd.

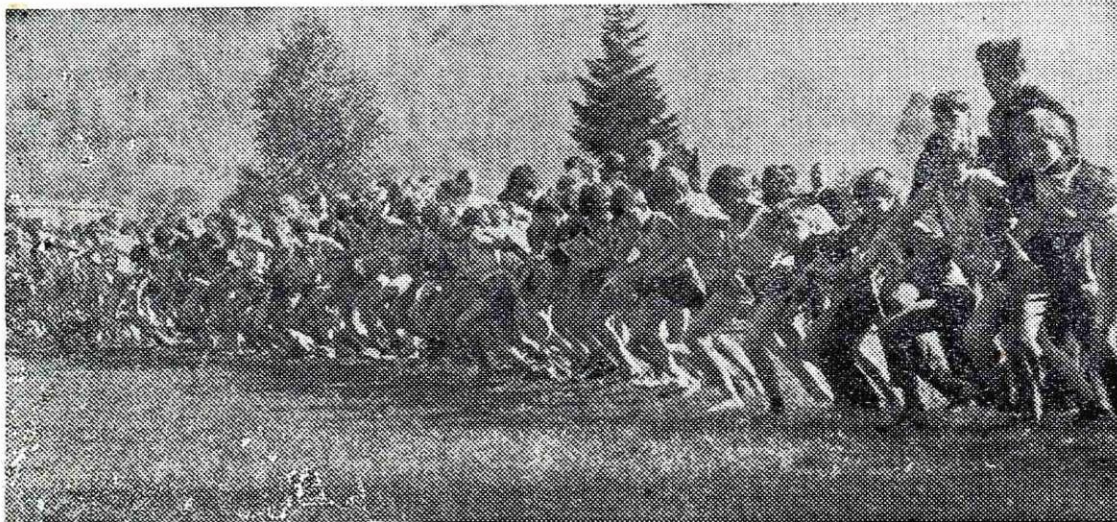
Poleg tega bodo sodelovali tudi na drugih atletskih tekmovanjih: na občinskem prvenstvu v krosu, »Po poteh partizanske Ljubljane«, na področnem in republiškem prvenstvu v vseh starostnih skupinah, povratek dvoboj v Beljaku in Kamni gorici, na krosu »Dela« itd.

Upamo, da bo tudi OZTK Jesenice po svoje podprla prizadevanja AK ter dala soglasje, da mestna reprezentanca Jesenice sodeluje na tekmovanju malih slovenskih mest.

Kaže, da bodo letos delno uredili tudi atletske naprave na športnem igrišču. To bo vsaj nekoliko izboljšalo pogoje za vadbe in tekmovanja. Verjetno pa se bodo pokazale tudi ugodne posledice na letošnjih dosežkih atletov.

Skratka v AK je dovolj dobre volje in resno delo. Gre pa tudi za to, da bo mladi atletske kolektive našel ustrezno razumevanje v upravi ŠD Jesenice pri reševanju materialnega vprašanja kluba.

Vibr

S krosom v jutranji v veselo pomlad